Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آوازتاجيک

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ӯзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ӮЗБЕКИСТОН

8 январи соли 2003. Чоршанбе № 2 (12846)
Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 17.30 имзо гардид.

Муборакбодиҳои самимона

Ба унвони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов расидани муборакбодиҳои самимонаи солинавӣ аз номи сарони давлатҳо ва ҳукуматҳои мамолики хориҷа, аз сарварони ташкилотҳои байналхалқӣ бо дархости сулҳу осоиш, бахту саодат ба шукуфонӣ идома доранд.

Президенти Украина Леонид Кучма муборакбодии худро бо мазмуни зайл ирсол намудааст:

«Ба Аълоҳазрат ҷаноби Ислом Каримов, Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Муборакбодиҳои самимонаамро ба муносибати Соли Нав қабул фармоед!

Бигузор соли воридшудаистодаи 2003 Соли Амният ва Осудаҳолӣ дар ҳаёти шаҳрвандони тамоми мамлакатат, Сулҳу Осоиш ва Ҳамдигарфаҳмӣ дар муносибатҳои байни халқҳо, Оқилӣ ва Адолат ҷони ҳаллу фасли корҳои муҳими сиёсӣ гардад.

Ба Шумо дар кори пурмасъулиятатон комёбиҳо, тани сиҳҳати қавӣ, бахту саодату Ба Шумо ва пайвандонатон таманно дорам.

Бо камоли эҳтиром Леонид КУЧМА, Президенти Украина».

Ҳамчунин муборакбодиҳои худро инҳо ирсол карданд:

Раиси Ҳукумати Федератсияи Россия Михаил Касьянов, Сармушии НАТО Лорд Ҷорҷ Робертсон, Сармушии ЮНЕСКО Коичиро Мацура, Президенти Исландия Олавур Рағнар Гримссон, Президенти Ҷумҳурияти Македония Борис Трайковский, Президенти Муғулистон Нацагийн Багабанди, Президенти Ҷумҳурияти Исломии Эрон Саййид Муҳаммад Ҳотамӣ, Шоҳи Испониё Хуан Карлос 1 ва малика София, Маликаи Дания Маргрете II, Раиси Садорати Маҷлиси Олии Мардумии Ҷумҳурияти Халқӣ-Демократии Куриё Ким Ен Нам, Президенти Ҷумҳурияти Осетияи Шимолӣ-Алания Александр Дзасохов.

Сиёсати Ӯзбекистонро ҷонибдорӣ мекунем

Суханронии Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов дар иҷлосияи нӯҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм боиси мулоқоту сӯҳбатҳое гардид, ки дар намояндагиҳои дипломатии мамлакати мо дар хориҷ ба амал омаданд.

Дар рафти якеи он Сафири Ҷумҳурияти Куриё, президенти клуби бунёди Куриё Ли Ин Хо зикр намуд, ки вай бо суханронии Президенти Ӯзбекистон бо майлу шавқ ошно гардидааст. Аз он ҷумла, диққату эътибори ӯро муаммоҳои умдаи сохтмони давлативу ҷамъиятӣ, ҳамчунин тадбирҳо оиди таҳким бахшидани усулиятҳои демократӣ дар мамлакат ба худ бештар ҷалб сохтааст.

—Ба ҳамин муносибат мехостам аз хусуси фикри Президент дар борае нақши муҳими ташкилотҳои ҷамъиятӣ дар раванди демократикунонии ҳаёти ҷамъиятӣ истода гузарам. Ман давлати И.Каримовро дар бобати зарурати гузоштани масъулияти калон ба зиммаи ташкилотҳои ғайриҳадавлативу ҷамъиятӣ, фаъолона иштирок намудани онҳо дар бобати амалӣ гардондани сиёсати давлат дар ҳаллу фасли масъалаҳои умда пурра ҷонибдорӣ мекунам.

Ҳамчунин зикр кардан хостам, ки дар суханронии худ Ислом Каримов бори дигар аҳамияти сиёсати пурзӯри иҷтимоиро таъкид кард. Ва он аз ҳамин гувоҳӣ медиҳад, ки сарвари ҷумҳурияти шумо нисбати аҳолӣ бештар ғамхорӣ зоҳир менамояд, Ӯзбекистонро барои аз дигар мамлакатҳои минтақа фарқ кунондан мекӯшад.

Президенти Ӯзбекистон ба амалӣ гардондани ислоҳот дар артиш диққату эътибори махсусро нигарондааст. Зарурати дигаргуниҳо дар шароите, вақте ки нақши Ӯзбекистон дар бобати таъмини осудагиву осоиши минтақа ва умуман ҷаҳон меафзояд, аҳамияти калон дорад. Дар ин бобат мустаҳкам кардани комёбиҳо аҳамияти калон дорад. Халқ ва Ҳукумати Ӯзбекистон аз болои даъватҳои айёме ғолиб мебароянд, ба шарте ки як қатор самтҳои устувореро, ки дар маърӯзаи Президент баён гардидаанд, сари вақт дар ҳаёт татбиқ кунанд.

Ба фикрам, вазифаҳои пешгузоштаи Ислом Каримов дар бобати афзудани обрӯву эътибори Ӯзбекистон дар арсаи байналхалқӣ иқдоми муҳим мегардад,—гуфт ҷаноби Ли Ин Хо.

Нисбати суханронии сарвари давлатамон дар иҷлосияи нӯҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм муҳаррири маҷаллаи «Тне Кореа Рост» Ли Кёнг Сик фикри худро баён карда, дар саҳифаҳои маҷаллаи хеш мақолаҳоро бахшида ба Ӯзбекистон чоп кунондааст.

—Ман маърӯзаи Президент Ислом Каримовро пайвандгари гузаштаву ояндаи Ӯзбекистон меҳисобам. Зеро дар он зарурати таъмини шукуфонии ҷумҳурият дар асоси эҳёи таърихи арзишҳои маънавӣ, ҳаёти сазоворона барои халқ ва бунёди ҷамъияти нав ба алоҳидагӣ зикр ёфтааст.

Баъди ба даст омадани истиқлолияти Ӯзбекистон соли 1991 роҳбарияти он «шакли ӯзбекӣ»-и пешрафтро ба миён гузошт, ки ба бунёди давлати пурқуввати замонавии соҳиби иқтисоди бозаргонӣ нигаронда шудааст. Шакли мазкур, ки асосашро панҷ усулияти Президент Ислом Каримов ташкил медиҳад, дар саросари ҷаҳон, аз он ҷумла дар Куриёи Ҷанубӣ ҳам ҷонибдорӣ карда шуд, зикр намудааст Л.К.Сик.

Ӯ нисбати сиёсати сулҳдӯстонаи Ӯзбекистон фикру мулоҳизаҳои худро баён намуда, таъкид кардааст, ки Ӯзбекистон кафолатгари осоиш ва шукуфонии иқтисодӣ дар Осиёи Марказӣ, ҳамчунин муборизи фаъол дар шароити маъракаи байналмилалӣ дар мубориза ба муқобили терроризм буда, оиди ҷонибдории сулҳу салоҳ саҳми калон мегузорад.

—Бо маърӯзаи И.Каримов шиносо гардида, диққату эътиборро ба фикр дар бобати зарурати таъмини кафолатҳои озодии сухан ва воситаҳои ахбори оммавӣ, таҳкими заминаи зарурии ҳуқуқӣ дар ин бобат нигарондам. Ман нуқтаи назарро дар ин бобат, ки дар ҳақиқат, ВАО бояд муаммоҳои умдаву рӯзмарраро ба миён гузошта, онро ба муҳокимаи умумихалқӣ пешкаш намояду бо ҳамин барои пурзӯр гардидани фаъолнокии ҷамъият ва мустаҳкам шудани усулиятҳои демократӣ дар мамлакат мусоидат кунад, пурра ҷонибдорӣ мекунам,— зикр намудааст паёмнигори куриёгӣ.

Вакили халқи Ассамблеяи миллии Ҷумҳурияти Куриё, раиси Ассотсиатсияи дӯстии «Куриё—Ӯзбекистон» Ким Юн Сик низ фикру мулоҳизаҳои худро баён карда, чунин зикр намудааст:

— Хеле муҳим будани идома додани ислоҳотро дар асоси усулиятҳои муайянгардидааш зикр намуда, Ислом Каримов дар суханронии худ ба вазифаҳои ниҳоят умдаи ҷамъият муроҷиат карда, роҳҳои мушаххаси ҳаллу фасли онҳоро баён сохтааст. Ба фикру мулоҳизаҳои Президент дар бобати хеле муҳим будани ҳимояи мустақилияти давлатӣ, таъмини сулҳу осоиш дар мамлакат, амиқ гардондани муносибатҳои бозаргонӣ дар иқтисодиёт, пурзӯр гардондани фаъолияти муассисоти ҷамъиятӣ, ислоҳсозии низоми судиву ҳуқуқӣ ва Қувваҳои Мусаллаҳ розӣ нашудан мумкин нест. Зеро иҷрои ин вазифаҳо барои таҳкими асосҳои демократии мамлакат, баланд бардоштани босамарии ислоҳот ва афзудани иқтидори иқтисодии Ӯзбекистон мусоидат мекунаду дар ин бобат ба ягон шакку шубҳа ҳоҷате ҳам намемонад.

Ба назари банда, аз рӯзи ба даст омадани истиқлолият ба Ӯзбекистон лозим омад бисёр марҳалаи мураккаб, вале муҳими таърихиро аз сар гузаронад. Ба туфайли дар ҷумҳурият ба рӯи об баровардани дигаргуниҳои сохторӣ, аз нигоҳи маънавӣ такмил додани халқ, оқилонаву ҷасурона пешгирӣ кардани таҳдидҳои дохилаву беруна, ҳамчунин ҳисси масъулиятнокӣ на танҳо нисбати худ, балки барои давлатҳои ҳамсоя, Ӯзбекистон имрӯзҳо ба яке аз марказҳои асосии сиёсати байналхалқӣ мубаддал ёфтааст. Зикр карданӣ ҳастам, ки аз ҷониби умум эътироф гардидани ҳиссаи Ӯзбекистон дар кори ҷонибдории сулҳу осоиш ва мӯътадилӣ дар Осиёи Марказӣ ва иштироки фаъолонаи он дар саъю кӯшиши байналхалқӣ дар мубориза ба муқобили терроризм мисоли равшан аз сиёсати сулҳдӯстонаи он мебошад. Аз ин рӯ сиёсати Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов бояд пурра ҷонибдорӣ карда мешавад,— гуфтааст дар хотимаи фикрронииаш К.Ю.Сик.

ОИ«ҶАҲОН».

Идомаи тантанаҳои солинавӣ

Алҳол дар саросари ҷумҳурият тантанаҳо бахшида ба соли нави 2003—Соли маҳаллаи обод давом доранд. Дастпарварони боғчаҳо, мактабҳо махсусан иди Соли Навро бошукӯҳ дар атрофи Арча, ҳамроҳи Бобои Барфиву Маликаи Барфин ва қаҳрамонҳои дӯстдоштаи афсонаҳои хеш мегузаронанд.

Дар марказҳои ноҳияҳо, вилоятҳо ва шаҳри Тошканд Арчаҳои баландқомат бовиқор истодаанд. Аз он ҷумла, дар Майдони «Мустақиллик»-и Тошкандшаҳр Арчаи 26 метра гузошта шудаасту аз 25 декабр боз дар хизмати сокинони пойтахт ва меҳмонони сершумори он мебошад. Бинандагонро махсусан бозичаву чароғҳои дар он гузошташуда ба худ дар як дам ром месозанд. Ва дар ин бобат хизмати кормандони «Тошшаҳарнур»-ро алоҳида зикр кардан лозим меояд.

Ба ҷуз ин дар боғҳои истироҳат ва фарҳанги пойтахтамон ҳам ҳар гуна аттраксионҳо ба ихтиёри бачагон вогузошта шудаанд. 20 шабакаи савдои идона, 8 мағозаи хӯрокворӣ, 4 мағозаи молҳои саноатӣ ва беш аз 20 дӯкони тадбиргарони инфиродӣ бо фурӯши тӯҳфаҳои солинавӣ машғул мегарданд.

Тадбирҳои идонаи солинавӣ дар корхонаву ташкилотҳо ҳам бо рӯҳбаландӣ мегузаранд. Минҷумла дар бинои ҳокимияти ноҳияи Акмал Икромови пойтахт аз 25 декабр то 6 январ тантанаҳои солинавӣ бо иштироки тарбиягирандагони хонаҳои меҳрубонӣ, фарзандон аз оилаҳои камбисоти сербачча шуда гузашта, ба онҳо тӯҳфаҳо супурда шуданд.

Дар маҳаллаи «Бинокор» ноҳияи Ҳамза ҳам базми солинавӣ гузаронда, ба он шӯъбаҳои «Маънавият ва маърифат» ва «Экосан»-и ноҳияҳо сару сарварӣ намуданд. Дар клуби телевизионии ҷавонони «Бунёдкор» ҳам тантанаҳои солинавӣ идома доранд. Озмунҳо гузаронда мешаванд.

Театри академии опера ва балети ба номи Алишери Навоӣ, Театри драмаи русии Ӯзбекистон, Театри ба номи Муқимӣ ва дигар ҷамоаҳо ба ҳукми хурдтаракон асарҳои аз ҳама беҳтарини саҳнавии худро пешкаш мекунанд. Аз он ҷумла спектаклҳои «Афсонаҳои Аёзбобо», «Афсонаи Синдбод», «Маликаи барфин» ба хурдтаракон шавқу завқи калон мебахшанд. Ҷамоаи Қасри санъат бошад, силсилаи беҳтарини мултфилмҳоро ба хурдтаракон пешкаш намудааст. Дар ин кошона то 10 январ мултфилмҳои «Маугли», «Шоҳ Шер», «Тарзан», «Соҳибҷамол ва махлуқ» намоиш дода мешаванд. Умуман аз рӯи гуфти кормандони масъули раёсати фарҳанги шаҳри Тошканд дар рӯзҳои тантанаҳои солинавӣ ба ҳукми тамошогарони ҷавону волидони онҳо, меҳмонони сершумори пойтахт 238 спектакл, 420 консерт пешкаш карда мешавад. Дар 105 китобхонаи шаҳрӣ намоишгоҳҳо таҳти унвони «Соли маҳаллаи обод» кушода шуда, вохӯриҳои сершумор бо устодони санъат, шоиру нависандагони машҳур ба амал меоянд.

Алқисса, иди маҳбуби солинавӣ сурур бахшида, дар дилҳо орзуҳои некро ҷойгир сохта, бо кайфияти болида мегузарад ва он як умр дар хотири иштирокдорон боқӣ хоҳад монд.

(Паёмнигори худамон).

Тарғиботчиёни фаъоли сол

Маркази ҷумҳурии «Маънавият ва маърифат» дар бадали тамоми соли гузашта корҳои маънавиву маърифатиро собитқадамона давом дод. Дар деҳаҳову ноҳияҳо ва маҳаллаҳои дурдаст бисёр анҷуманҳо, сӯҳбати гирди мизи мудаввар, вохӯриҳо, тадбирҳоро бахшида ба мавзӯъҳои мухталиф ташкил дод. Ба ин корҳо зиёиёнро бештар ҷалб намуда, ба қувваҳои илмиву эҷодӣ такя намуд. Ба ин тадбирҳо бештар вакилони Вазорати маълумоти оливу миёнаи махсус, Маркази ҷумҳурии тарғиботи маърифати ҳуқуқӣ, Иттиҳодияи нависандагон ва ғайраро ҷалб сохт.

Дар давоми соли 2002 тадбирҳо бахшида ба тавзеҳоти Конститутсияамон, рисолаи «Ғояи истиқлоли миллӣ: мафҳумҳо ва тамоилҳои асосӣ», амалӣ гардондани Барномаи давлатии «Соли эъзози куҳансолон» маънавиву маърифатии «Мустақилият ва маънавият», «Шахс, ҷамъият, ислоҳот ва равнақи Ватан» гузаронда шуданд ва дар бобати амалӣ гардондани ин маҷмӯи тадбирҳо тарғиботчиёни фаъоли ҷамоатӣ муайян гардиданд.

Аз он ҷумла, Мансур Бекмуродов, Қобилбек Каримбеков, Марат Ғуломов, Нормурод Нарзуллоев, Абдухалил Маврулов, Носир Муҳаммад, Ғафур Ҷамолов, Убайдулло Уватов, Абдувоҳид Очилов, Ҷумъабой Раҳимов тарғиботгарони фаъоли соли 2002 dониста шуданд ва қарор доданд, ки ҳамаашон бо Ифтихорномаи Маркази ҷумҳурии «Маънавият ва маърифат» тақдир гарданд.

Ҳунармандони бахмалӣ

Дар солҳои истиқлолият барои рушди ҳунармандии халқӣ ҳам диққату эътибор калон гардид. Аз ҳамин сабаб анъанаи ниёгон дар ин бобат эҳё бахшида, бо мазмуну мундариҷаи замонавӣ ғанӣ мегардад. Дар ин бобат саҳми ҳунармандони деҳаи «Новқа»-и ноҳияи Бахмал ҳам калон ст, ки бо намудҳои мухталифи он шуғл меварзанд. Машҳуртарини онҳо оҳангар Абдуқайюм Каримов, устои зинсоз Нормат Кенҷаев мебошанд.

Абдуқайюм Каримов чил сол боз оҳангарӣ мекунад. Маҳсули дасти ӯ—белу каланд, корд, дигар асбобу анҷоми зарурии рӯзгор бо хушсифативу арзониаш фарқ мекунад. Ба устохонаи ӯ ҳар доим миқдори зиёди мизоҷон сар мехалонанд.

Усто Нормат Кенҷаев бошад, идомадиҳандаи касбу кори ниёгон аст. Ба маҳсули дасти вай махсусан чапандозон мароқи калон зоҳир мекунанд. Аз ин рӯ, ба ӯ аз Қазоқистон, Қирғизистон ҳам мизоҷон муроҷиат карда, зин мебаранд.

Дар асл Норматака омӯзгор аст. Ба муҳассил аз фанҳои физикаву математика сабақ медиҳад, вақти холии худро ба ҳунари ниёгон мебахшад. «Ба бачагон сабақ додан барои ман қарз бошад, касби падариро давом додан фарз аст»—мегӯяд усто Норматака.

Дар сурат: ҳунарманд **Нормамат КЕНҶАЕВ.**

Аксбардор: Илҳом ТӮРАЕВ. (ЎзА).

Соли маҳаллаи обод

Маҳалла бо бачагон обод аст

Маркази ҷумҳурии «Маънавият ва маърифат» якҷоя бо ҳокимияти шаҳри Тошканд бахшида ба «Соли маҳаллаи обод» дар маҳаллаи Олим Хӯҷаеви пойтахт тадбир гузаронд.

Ба сухан баромадагон зикр намуданд, ки дар солҳои истиқлолият бисёр арзишҳои миллӣ, анъанаву урфу одатҳоямон эҳё ёфта, аз нав арзи ҳастӣ кардани шакли миллии худидоракунӣ — низоми маҳалла айни муддао гардид.

«Соли маҳаллаи обод» эълон гардидани соли кунун боз ҳам ҳаматарафа ҳимоя намудани манфиатҳои шаҳрвандон, баланд бардоштани нақши маҳалла дар ҳаётамон ва тарбияи авлоди наврас дар рӯҳи садоқат ва муҳаббат ба Ватан, истиқлоли миллӣ мебошад. Ва он дар даврае, ки дар мамлакатамон ҷараёни сохтани давлати демократии ҳуқуқбунёд ва такомул додани ҷамъияти шаҳрвандӣ давом дорад, таъсири эҷобии худро мерасонад.

Ҳангоми тадбир ба бачагон тӯҳфаҳои солинавӣ супурда шуданд. Ҳунарнамоии санъаткорон ба тадбир файзи тамоман нав бахшид.

Э.ХОЛИҚОВ, мухбири ЎзА.

Ватанпарваронро тарбия мекунем

Дар мамлакатамон якмоҳагии ватанпарварии оммавӣ давом дорад.

—Якҷоя бо ташкилотҳои дахлдор дар муассисаҳои таълимӣ, байни муҳассилини коллеҷҳо, ҳамчунин ҷавонони маҳаллаҳо мо вохӯрда, сӯҳбатҳо ва як қатор тадбирҳоро бо иштироки хизматчиёни ҳарбӣ, собиқадорони ҷангу меҳнат мегузаронем,—мегӯяд раиси Кенгаши ноҳиявии бӯкагии Ташкилоти мададгор ба мудофиаи Ӯзбекистон «Ватанпарвар» Усмон Зулқайнаров.—Мақсад аз ҳамин иборат аст, ки тарбияи ҷавонон дар рӯҳи садоқатмандӣ ба ғояҳои истиқлолият, муҳаббат нисбати Ватан, эҳтиром ва эъзози меҳнати бунёдкоронаи халқамон пурзӯр гардонда, бо равандҳои тайёркунии маънавӣ ва ҳарбии хизматчиёни ҳарбӣ аз наздик ошно гардем.

Ҳангоми вохӯрӣ дар маркази ноҳия бо иштироки 60 нафар собиқадори ҷангу меҳнат гуфтугузор оид ба қадру қимати инсон, аҳамияти ҳаёти осоишу мӯътадилона, аз он ҷумла аз хусуси корҳои зиёде оид ба нигоҳ доштани сулҳу осоиш дар минтақаамон, шукуфонии Ватан ва баланд бардоштани сатҳи зиндагонии халқамон, дар хусуси нақши намояндагони калонсолу ҷавонон дар ин раванд ба амал омад.

Хонандагони мактабҳо, муҳассили литсейҳо, коллеҷҳо, аъзоёни клубҳои варзишиву техникӣ дар қисмҳои ҳарбӣ шуда, бо шароити зиндагонии сарбозон аз наздик ошно гардиданд.

(ЎзА).

Омӯзгори беҳтарини соли 2002 кӣ мегардад?

Ояндаи мамлакати мо аз бисёр ҷиҳат ба малака ва маълумоти кадрҳои соҳиби дониши амиқ алоқаманд мебошад. Аз ин рӯ ба рушди таълими халқ, ташкили раванди таҳсил мувофиқи талабҳои Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо, баланд бардоштани сифату самаранокии он диққату эътибори махсус нигаронда шудааст. Ва раванди мазкурро бидуни такмил додани малакаи омӯзгорон тасаввур кардан душвор мебошад. Ана чандин сол боз бо ташаббуси Вазорати маорифи халқ гузарондани озмун-азназаргузаронии «Беҳтарин омӯзгори сол» анъана гардидааст.

Мақсад аз он паҳн кардани таҷрибаи пешқадами омӯзгорон саросари ҷумҳурият, татбиқи технологияҳои замонавии омӯзгорӣ дар ҷараёни таълим, баланд бардоштани малакаи омӯзгорони мактабҳои миёна, рағбатноксозии онҳо мебошад. Сол то сол миқдори хоҳишмандоне, ки дар озмуни мазкур иштирок карданӣ мешаванд, зиёд мегардад. Марҳилаҳои ноҳиявӣ, шаҳрӣ ва вилоятии озмуни «Омӯзгори беҳтарини соли 2002» бомуваффақият гузаштанд.

Марҳалаи ҷумҳурии он бошад, бо иштироки 14 беҳтарин омӯзгор аз Қароқалпоқистон, вилоятҳо ва шаҳри Тошканд мегузарад.

Аз 14 то 17 январи соли ҷорӣ дар Маркази таълими ҷумҳурӣ ба ном мусобиқаи ба худ хос байни омӯзгорони беҳтарини ҷумҳурият ба амал меояд. Дар мактабҳо дарсҳои намунавӣ гузаронда, иштирокдорони озмун-азназаргузаронӣ донишу малакаи худро дар соҳаи омӯзгорӣ намоиш медиҳанд. Ҳамчунин донишу қобилияти онҳо дар соҳаи сиёсат, ҳуқуқ, техника ва технологияи замонавӣ, психология санҷида мешаванд.

Назокат УСМОНОВА, мухбири ЎзА.

Лоиҳаи мададрасонӣ ба савдои энергияи барқи Осиёи Марказӣ

Бонки рушд ва тараққиёти Осиё вомҳои Ӯзбекистон ва Тоҷикистонро ба маблағи умумии 90 миллион доллари ИМА барои беҳдошти фаъолияти оҷилӣ ва босамарии низоми нақли энергияи барқи Осиёи Марказӣ маъқул донист.

Лоиҳаи мазкури минтақавӣ оид ба такмил додани нақли барқ ба рушди савдои минтақавии энергияи барқ ва босамарии ҳамкории ҷамоҳири Осиёи Марказӣ мусоидат карда, ҳамчунин иқдоми аввал барои амалӣ гардондани мақсадҳои қарор ёфтани бозори кӯтарафурӯшии минтақавии энергияи барқ мегардад.

Самти устуворе, ки дар Ӯзбекистон таҳти сарпарастии Президент Ислом Каримов барои рушди маҷмӯи сӯзишвориву энергетикӣ амалӣ гардонда мешавад, имконият дод дар фурсати кӯтоҳ мустақилияти энергетикии мамлакат ба даст ояд. Ба ҳиссаи он чоряки ҳаҷми умумии маҳсулоти саноатӣ рост меояд. Иқтидори умумии истгоҳҳои барқии ҷумҳурият имрӯзҳо 1420 мегаватт, тӯл кашидани шабакаҳои энергияи барқ бошад, беш аз 224 ҳазор километрро ташкил медиҳад.

Чуноне ки маълум аст, низоми энергияи барқи Осиёи Марказӣ хатҳои нақли барқиеро дар бар гирифтааст, ки Қазоқистони Ҷанубӣ, Ҷумҳурияти Қирғизистон, Тоҷикистон, Туркманистон ва Ӯзбекистонро муттаҳид сохтааст. Низоми мазкур 83 истгоҳи барқии иқтидори умумиашон 25000 мегаваттро идора мекунад.

Бояд зикр намуд, ки баъди вожгуни собиқ Иттиҳод аз соли 1991 боз савдои энергияи барқ то 80 фоиз кам гардид, зеро ҳар як мамлакат шартҳои худро барои ба даст овардани худтаъминкунӣ бо энергияи барқ пеш гузоштааст.

Ва он ба ҳамин оварда расонд, ки як қатор ҷумҳуриятҳо ба истеҳсоли энергияи барқ аз захираҳои сӯзишвории гаронбаҳо шурӯъ намуданд ва воридоти энергияи барқи арзон аз дигар ҷумҳуриятҳо қатъ гардид, ки манбаъҳои хуби энергияи барқи обиро соҳиб буданд.

Лоиҳаи мазкур масъалаҳои алоқаманди инфрасохтори моддиро, ки соҳиби истгоҳҳо ва асбобҳои иловагии зиёди 500 киловатт иқтидор дошта мебошанду барои боэътимод гаштани низоми беҳдошти он хизмат мерасонанд, такмил додани сохторҳои диспетчерӣ ва коммуникатсионии якхелагардонии корҳо, гузоштани шабакаҳои нави ченкунӣ дар бобати ба ҳисоб гирифтани расонда додани энергияи барқ ба мақсади возеҳу аниқ ҳисобкунии энергияи барқи фурӯхташаванда ҳаллу фасл менамояд.

Вом ба Ӯзбекистон ба 70 миллион доллари ИМА баробар аст. Ва он ҳисоби маблағҳои асосии оддии захираҳои Бонки рушди Осиё ба мӯҳлати пардохти он дар бадали 25 сол, панҷ солаш давраи имтиёзӣ дода мешавад.

Маблағи иловагиро Бонки таҷдид ва тараққиёти Аврупо ба андозаи 49 миллион доллари ИМА ҷудо мекунад. Ширкати давлативу саҳҳомии «Ӯзбекэнерго», ки оҷонсии иҷрогар аст, 29 миллион доллар маблағ ҷудо мекунад.

Барилова Оҷонсии оид ба ҳамкории байналхалқии ИМА кӯмаки техникиро пешкаш менамояд, ки барои ба иҷро расондани созишномаи дуҷонибаи савдои энергияи барқ нигаронда мешавад.

Лоиҳа охири соли 2006 ба анҷом расиданаш пешбинӣ гардидааст.

Ҷамшед РАУФОВ, мухбири ЎзА.

Боз як хонаи истироҳати Чорвоқ

Дар гӯшаи зебоманзари ноҳияи Бӯстонлиқи вилояти Тошканд Хонаи истироҳати «Металлург» дари худро бо тантана боз намуд.

Бо ташаббуси сарвари давлатамон ба нигоҳ доштани муҳити экологии минтақаи курортии Чорвоқ-Чимён ва дар он ҷо сознмон додани муассисаҳои солимгардоние диққату эътибори калон нигаронда мешавад, ки ба андозаҳои байналхалқӣ ҷавобгӯянд. Он чиз хурсандӣ мебахшад, ки соли гузашта дар ин ҷо ҳаҷми калони корҳои бунёдкорӣ ба иҷро расонда шуданд. Аз он ҷумла, соҳилҳои обанбори Чорвоқ обод гардонда, роҳҳои автомобилгард васеъ гардиданд. Барои боз ҳам назаррабо гардондани ин маҳалҳо ба миқдори зиёд дарахтони мухталифи бороовару манзаравӣ, арча ва буттаи гулҳо шинонда шуданд. Хонаҳои истироҳат, санаторияҳо ва пансионатҳо сохта, ба истифода супурда мешаванд. Он чиз боиси диққату эътибор аст, ки ҳангоми сохтмони минтақаҳои истироҳат ба нигоҳ доштани вазъи табииву экологӣ ва релефи маҳал диққату эътибори махсус медиҳанд.

Пансионати «Метталлург» барои дар як навбат истироҳат намудани 200 коргар ва хизматчии Иттиҳодияи истеҳсолии саҳҳомии «Ӯзметкомбинат» таъин гардидааст. Дар ин ҷо барои таъмини истироҳати пурраву бофароғати маъдангудозон ва барқарор кардани саломатиашон кулли шароит фароҳам оварда шудааст. Ба ҳамин мақсад майдончаҳои варзишӣ, пункти прокат, қаҳвахона ва тарабхона фаъолият пеш мебаранд.

—Ташкилоти мо сарпудратчии сохтмони пансионат ба ҳисоб меравад,—мегӯяд сарвари раёсати сохтмони «ТашГРЭСстрой» Ғайрат Мираҳмедов.—Сохтмон моҳи ноябри соли гузашта оғоз ёфта буд. Алҳол бошад, қабули аввалин истироҳаткунандагон оғоз ёфтааст.

Дар маросими кушоиши пансионат Мушовири давлатии Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон И.Ҷӯрабеков, ҷонишини аввали Нахуствазири ҷумҳурият К.Тӯлаганов, ҷонишини нахуствазир Р.Юнусов, Р.Азимов, ҳокими вилояти Тошканд Ӯ.Мирзоқулов, ҳокими шаҳри Тошканд Р.Шоабдураҳмонов иштирок намуданд.

Назокат УСМОНОВА, мухбири ЎзА.

Соли маҳаллаи обод

Маҳалла — такягоҳи осудаҳолӣ

Сӯҳбати мухбири ӮзА Беҳзод Норбоев бо сардори Сарраёсати пешгирии ҷиноятҳои Вазорати умури дохила, полковники милиса Аҳмадҷон Усмонов

—Дар Конститутсияи мамлакатамон ҳуқуқҳои инсон, усулиятҳои демократия ва садоқатмандии давлати мо ба адолати иҷтимоӣ возеҳу равшан баён гардидааст. Маҳз Қонуни Асосиамон асоси мустаҳкам барои сохтани давлати демократии ҳуқуқбунёд ва ҷамъияти озоди шаҳрвандӣ мебошад. Дар бобати ба вуҷуд овардани ҷамъияти пурқуввати шаҳрвандӣ нақши ташкилотҳои ғайридавлатӣ хеле бузург аст ва дар ин бобат бешак, маҳалла мақоми махсус мебозад.

Аз ин рӯ «Соли маҳаллаи обод» эълон гардидани соли 2003 аҳамияти калон дорад,—мегӯяд А.Усмонов.—Зеро чуноне, ки Президенти мамлакатамон Ислом Каримов иброз доранд, «ҳамаи мо мебинем, ки дар ҳаёти ҳар кас, ҳар оила, дар идораи давлату ҷамъият, муттаҳидкунии одамон, таҳкими қонуну тартибот, дар татбиқ кардани низоми худидоракунӣ рӯз то рӯз нақш ва аҳамияти маҳалла пайваста меафзояд».

—Аҳмадҷон Тугалович, чӣ гуна тадбирҳо оид ба такмил додани фаъолияти умури шумо дар мубориза ба муқобили ҷиноятҳорӣ ва пешгирӣ кардани он, ҳамчунин оид ба таҳкими ҳамкорӣ байни кормандони мақомоти умури дохила бо намояндагони мақомоти худидораи шаҳрвандон ҷомаи амал пӯшонда шудааст?

—Дар рафти ислоҳоте, ки дар Вазорати умури дохила мувофиқи қарорҳои ҳукуматӣ амалӣ гардонда мешавад, ба умури профилактикӣ диққату эътибори калон нигаронда мешавад. Пешгирӣ кардани қонуншиканиҳо самти устувори фаъолияти умури дохила қарор дода шудааст. Ба ҳамин муносибат дар назди Вазорати мо Сарраёсати пешгирии қонуншиканӣ, дар минтақаҳо бахшҳои он—шӯъбаву раёсатҳояш фаъолият пеш мебаранд. Ба мақсади ташкили ҳамкории зич ва ба даст овардани шаклҳои босамари амалиёти мутақобила бо мақомоти худидораи шаҳрвандон дар кори мубориза ба муқобили ҷиноятҳорӣ ва пешгирӣ кардани он, дар кори таъмини тартибу бехавфии ҷамъиятӣ, ҷустуҷӯи ҷинояткорон ва ошкор сохтани ҷиноятҳои навсарзада дар марҳалаи бевоситаи истиқоматӣ шаҳрвандон, маҳаллаҳо пунктҳои такягоҳи милиса созмон дода шудаанд, ки ташкилоти поёнии шӯъбаи корҳои дохила мебошанд. Созмон додани 3400 чунин пункт дар назар дошта шудааст. То имрӯзҳо қариб се ҳазор адади он фаъолият пеш мебарад. Мақсади мо аз ҳамин иборат аст, ки ҳарчӣ тезтар кормандони пункти такягоҳии милисаро ба аҳолӣ дар бобати оҷилан ҳаллу фасл намудани тамоми муаммоҳое, ки дар маҳалла сар мезананд, баробари ин онҳо ба марказҳои ноҳия, вилоят муроҷиат накунанд, то ки шаҳрван- [illegible] Яке аз самтҳои асосии фаъолияти пункти такягоҳии милиса корҳои муштарак бо маҳаллаҳо дар бобати таъмини сермазмунии истироҳати ноболиғон ва ҷавонон, баробари он ҳамин мебошад, ки пункти такягоҳии милиса (ПТМ) маркази ба худ хоси маҳалла, ҷои гузаронидани корҳои оммавии тарбиявӣ гардад. Пештар дар маҳалла ва ё деҳа раиси маҳалла дар як бино, инспектори қитъавӣ дар дигар бино ҷойгир буданд. Акнун бошад, онҳо дар як бино фаъолият пеш мебаранд. Ҳамчунин бо онҳо фаъолони маҳаллаҳо, ташкилаи ҷамъиятии «Маҳалла посбонлари», омӯзгор-тарбиятгар, комиссияи оштисозӣ ва кумитаи занон дар як бино кор мекунанд.

Ва он имкон медиҳад, ки аз ҳолу аҳволи ҳамдигар бохабар гардида, амалиёти мутақобиларо пеш баранд. Ба ҷуз ин барои пешгирӣ кардани ҳар гуна шаклҳои қонуншиканӣ имконияти оҷилан сафарбар кардани посбонони маҳалла, ташкилотҳои давлативу ҷамъиятӣ, ғайридавлатӣ ва мақомоти худидораи шаҳрвандон, мустаҳкам кардани ҳамкорӣ бо онҳо, ба нақша гирифтани ҷораҳои муштарак ва андешидани тадбирҳои якҷоя оид ба мутобиқсозии фаъолият дар ин самт фароҳам меояд. Яъне аз бартараф сохтани оқибатҳои ҷинояткорӣ онро пешгирӣ кардан хеле осон мебошад.

Ҳангоми ба рӯи об баровардани фаъолият мо қарори Девони Вазиронро аз 16 маи соли ҷорӣ «Дар бораи такмил додани фаъолияти марказҳои мувофиқгардонии иҷтимоӣ» ба роҳбарӣ мегирем.

—Нисбати шахсе, ки вазифаи инспектор оид ба профилактикаро ба дӯш мегирад, чӣ гуна талаб пеш гузошта мешавад?

—Вай аз инспектори қитъавии пештара ба куллӣ фарқ мекунад. [illegible]

[illegible] маҳаллаҳо нақши муҳим мебозанд.

[illegible]

Сифат дар мадди аввал

Тайёр кардани маҳсулоти сермасрифу хушсифат талаби асосии иқтисоди бозаргонист. Дар он сурат бешак мизоҷон пайваста афзуда, ҳаҷми истеҳсоли маҳсулот меафзояд, номгӯи он зиёд мегардад. Ва ин талаби иқтисодиёти бозаргониро аҳли меҳнати Ҷамъияти саҳҳомии тарзи кушоди «Матлуботсавдо»-и ноҳияи Улуғнори вилояти Андиҷон, минҷумла корхонаи истеҳсолии нону маҳсулоти ғаллагӣ хуб дарк карда, аз паи ба рӯи об баровардани тадбирҳои сершуморанд, ки онҳо пеш аз ҳама барои беҳдошти сифат, афзун гардондани номгӯи маҳсулот ва бо ҳамин сазовори боварии калон гардидани мизоҷон нигаронда шудааст.

Имрӯзҳо маҳсули дасти кормандони корхона—нон, булочкаҳо, маҳсулоти макаронӣ бо хуштаъмиву сифатнокии худ фарқ мекунанд ва истеъмолгаронаш пайваста меафзоянд. Ин аст, ки соли кунун 350 тонна нон ва маҳсулоти ғаллагӣ ба истеъмолгарон фиристода шуд ва аққалан ягон бор ҳам арзу шикоят дар хусуси сифати онҳо ба унвони корхона нарасидааст. Ва онро ба маблағ гардонем, дар он сурат аз 56 миллион сӯм мегузарад.

—Мо талаби бозорро ба назар гирифта маҳсулот тайёр мекунем,—мегӯяд коркуни корхона Ойшахон Холдорова.—Аз ҳамин сабаб дар шабакаҳои савдо онҳо то дер намехобанд.

Дар сурат: Ойшахон ХОЛДОРОВА ҳангоми муоинаи маҳсулот.

Матн ва сурати Шӯҳрат ОЛИМОВ. (ӮзА).

Пеши роҳи қонуншиканӣ гирифта мешавад

Мақомоти Департаменти мубориза ба муқобили ҷиноятҳорииҳои андоз ва асъори назди Прокуратураи Генералии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон тадбирҳои оҷилиро оид ба мубориза ба муқобили қонуншиканиҳои муомилоти асъор ва аниқ кардани сӯиистеъмолкуниҳо дар шабакаҳои муовизаи асъор ба рӯи об мебароранд. Баробари ин тадбирҳо дар бобати фош кардани ҷиноятҳо оид ба ҳудуди ҷумҳурият овардани молҳову иваз кардани маблағҳои аз он ҳосилгардида дар «бозори сиёҳи» асъор, ташкилотчиёни он низ ҷомаи амал мепӯшанд ва ҷинояткорон ба ҷазои сазовор муносиб дониста мешаванд.

Ба қарибӣ кормандони департамент якҷоя бо ходимони умури дохила тадбири муштаракро гузаронда, шаҳрвандон М.Юнусов ва Т.Тошбековҳоро, ки дар кӯчаи ба номи Лисунови ноҳияи Ҳамзаи шаҳри Тошканд истиқомат доранд, дар болои ҷиноят ба даст афтонданд. Онҳо ҳангоми фурӯшу хариди мошини тамғаи «Нексия» ба андозаи 7900 доллари ИМА ба даст афтиданд. Оқибат кормандони банк, шахсони масъуле, ки аз вазифаи хидматии худ сӯиистеъмол кардаанду бо асъорфурӯшон забон як карда, ба миқдори зиёд асъори озодтабодулро ғайриқонунӣ зоҳир намудаанд, низ дастгир гаштанд.

Ходимони шӯъбаи муборизаи зидди ҷиноятҳорииҳои андоз ва асъорӣ назди прокуратураи ноҳияи Яккасарой дар ҷараёни гузарондани тафтиш шаҳрвандон Н.Қулибоев ва Б.Абдуллоевро ба даст афтонданд. Онҳо аз шохобчаи ивазкунии асъори мутааллиқи шӯъбаи вилоятии тошкандии Бонки саҳҳомии «Асакабанк» 1500 долларро гирифта, ҳангоми ба 1,5 миллион сӯм фурӯхтанашон ба даст афтоданд. Тафтиш нишон дод, ки шахсони мансабдори шохобчаи мазкур бо роҳи даровардани маълумотҳои сохта, ба миқдори зиёд асъори озодтабодулро азхуд кардаанд. Яъне ному номи авлодии шаҳрвандонеро номнавис кардаанд, ки умуман асъори озодтабодул нагирифтаанд.

Амалӣ гардондани тадбирҳо ва натиҷаҳои он ҳаминро собит мекунад, ки қонуншиканиҳо дар бобати муовизаи асъори озодтабодул бештар дар хонадони шаҳрвандон рух медиҳанд. Аз он ҷумла, кормандони раёсати мубориза ба муқобили ҷиноятҳориҳои андоз ва асъори озодтабодули назди Прокуратураи вилояти Андиҷон ҳини ба рӯи об баровардани тадбир дар хонадони С.Парпиев, ки дар яке аз кӯчаҳои шаҳри Андиҷон зиндагӣ мекунад, шаҳрвандон А.Раҳмонов ҳангоми фурӯхтани 1000 доллари ИМА ба шаҳрванд Н.Умматов ба андозаи 1 миллиону 285 ҳазор сӯм ба даст афтод ва 1000 доллару 390 ҳазор сӯми А.Раҳмонов ҳамчун далели ашёвӣ мусодира гардид.

Ҳоли ҳозир аз рӯи ҳамин қабил қонуншиканиҳо истинтоқ давом дорад ва фаъолият дар ин бобат минбаъд давом мекунад.

Абдурашид ҲУНДИБОЕВ, Азамат ЭРГАШЕВ, кормандони масъули Департаменти мубориза ба муқобили ҷиноятҳориҳои андоз ва асъори назди Прокуратураи Генералии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон.

Боз як корхонаи муштарак

Ноҳияи Бектемир ноҳияи аз ҳама ҷавони пойтахти ҷумҳурият ба ҳисоб меравад. Ба ин нигоҳ накарда, дар ин ҷо барои ба вуҷуд овардани корхонаҳои замонавӣ, ҷиҳозонидани онҳо бо техника ва технологияи замонавӣ диққату эътибори доимӣ дода мешавад. Алалхусус ҷалб сохтани сармояҳои хориҷа ба мадди аввал гузошта шудааст.

Роҳбарияти ноҳия бо назардошти он, ки соли 2003—

Соли маҳаллаи обод эълон гардид, барои ободу зебо гардондани ин муассисоти худидораи шаҳрвандон чораву тадбирҳои зиёдеро андешидааст. Аз он ҷумла, хуб дарк намудааст, ки дар маҳаллаҳо миқдори корхонаҳо, шабакаҳои истеҳсолӣ чӣ қадар зиёд гардад, он бешак барои аз ҷиҳати иқтисодӣ мустаҳкам гардидани маҳалла мусоидат мекунад. Бо назардошти ана ҳамин дар маҳаллаҳо ба ташкил кардани муассисаҳои таъиноти истеҳсолӣ, маданиву маишӣ диққату эътибор калон мебошад. Ба қарибӣ дар маҳаллаи «Зилола» корхонаи хурди муштараки «Бек-нон» ба кор шурӯъ намуд, ки корхонаи муштараки ӯзбекистониву австриягӣ мебошаду 68 нафарро бо шуғли доимӣ фаро гирифтааст. Дар ин ҷо барои тайёр кардани маҳсулоти ғаллагии хушсифат диққату эътиборро пурзӯр кардаанд ва бо назардошти талаби 2500 нафар аҳолии маҳалла ҳар гуна маҳсулот омода мегардад. Баробари дар давоми як шабонарӯз тайёр кардани 10 тонна нон, ки он аз 30 навъ иборат аст, 15 навъ маҳсулоти гӯштӣ, 8 навъ маҳсулоти қаннодӣ ба шабакаҳои савдо роҳ пеш мегирад. Дар назди корхонаи мазкур созмон додани дӯкони «мини-маркет» ҳам як қатор қулайиҳоро фароҳам овардааст.

—Мо баробари тайёр кардани маҳсулоти хушсифат ба аҳолии маҳалла дар бобати обод гардондани кӯчаву хиёбонҳо, роҳравҳо ҳам аз наздик кӯмак мерсонем,—мегӯяд ҷонишини директори корхона Носирҷон Эшонҷонов.—Маҳалларо аз ҷиҳати моддӣ ҷонибдорӣ мекунем. Агар зарурат пайдо шавад, бо тавсияи раиси маҳалла ва фаъолони он ба оилаҳои камбисот дасти мадад дароз мекунем ва фаъолияти хайротро минбаъд низ доманадор карданӣ ҳастем.

Дар сурат: ҷонишини директори корхонаи муштараки «Бек-нон»— **Носирҷон Эшонҷонов** (дар байн) бо коркунон **Шавкат Мӯсоев, Фирӯза Саидрасулова, Иля Шалпонкулова** ва **Дониёр Файзиевҳо.**

Аксбардор: Рӯзмат ҶУМЪАНИЁЗОВ (ӮзА).

Шарҳи рӯзнома

Сенат - палатаи болоии Олий Маҷлис

Ба ҳамагон маълум аст, ки вакилони халқи Олий Маҷлис дар иҷлосияи ҳаштуми парлумон даъвати дуюм лоиҳаи Қонуни Конститутсионии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи натиҷаҳои раъйпурсӣ ва усулиятҳои асосии ташкили ҳокимияти давлатӣ»-ро муҳокима намуда, қарор қабул карда буданд, ки парлумони мамлакатамон мувофиқи талаби он лоиҳаҳои қонунҳои конститутсиониро «Дар бораи палатаҳои болоиву поёнии худ» таҳия намуда, ба муҳокимаи иҷлосияи навбатии парлумон пеш гузорад. Дар иҷлосияи нӯҳуми Олий Маҷлис дар ин бобат комиссияи махсус созмон дода, ба таҳияи лоиҳаи қонунҳои конститутсионӣ шурӯъ намуд. Вакилони халқ дар иҷлосияи даҳуми парлумон аз рӯи маърӯзаи раиси Кумитаи Олий Маҷлис оид ба қонунбарорӣ, масъалаҳои судиву ҳуқуқӣ Н.Исмоилов ва вакилони халқе, ки дар муҳокимаи маърӯза иштирок намуданд, лоиҳаҳои қонунҳои конститутсионии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи палатаи қонунбарории Олий маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон», «Дар бораи палатаи болоӣ-Сенати Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон»-ро қабул карданд ва тавсия намуданд, ки онҳо дар саҳифаҳои воситаҳои ахбори оммавӣ чоп карда шаванд, то ки мардум аз чӣ гуна будани ин палатаҳо бохабар гарданд. Ва рӯзномаҳои «Халқ сӯзи» ва «Народное слово» онҳоро дар саҳифаҳои худ чоп кард. Дар хусуси палатаи поёнии парлумон дар шарҳи пештараамон нақл карда будем. Акнун лозим донистем, ки муштариёни худро аз он бохабар созем, ки палатаи болоӣ-Сенати Олий Маҷлис чӣ гуна асту он кадом вазифаву ӯҳдадориҳо дорад ва нақши он дар бобати қонунбароривӯ ҳаёти дохилаву берунаи мамлакат чӣ гуна мегардад. Барои маънидод кардани ин масъала пеш аз ҳама ба Қонуни Конститутсионии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи Сенати Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон» такя мекунем, ки рӯзномаҳои «Халқ сӯзи» ва «Народное слово» дар саҳифаҳои худ аз 28 декабри соли 2002 онро чоп кардаанд.

Қонуни мазкур аз панҷ бобу 33 модда иборат буда, нуктаҳои умумиро дар хусуси Сенат пурра дар бар гирифтааст. Зикр ёфтааст, ки Сенат палатаи болоии Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон буда, палатаи намояндаи ҳудудӣ мебошад. Аъзоёни Сенат (сенаторон) ба миқдори баробар шаш нафарӣ аз Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, вилоятҳо ва шаҳри Тошканд бо роҳи овоздиҳии махфӣ дар маҷлиси муштараки дахлдори Жокарги Кенгеси Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, мақомоти сернамояндаи ҳокимияти давлатии вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳо аз ҷумлаи вакилони халқ интихоб карда мешаванд. Шонздаҳ нафар узви Сенат аз тарафи Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон аз ҷумлаи шаҳрвандони соҳибобрӯи дорои таҷрибаи калони амалӣ ва хизматҳои калон дар соҳаи илм, санъат, адабиёт, истеҳсолот ва дигар соҳаҳои фаъолияти давлативу ҷамъиятӣ таъин карда мешаванд. Фаъолияти Сенат ба кори сенаторон асос мекунад, ки ба маҷлисҳои пленарӣ ва ба маҷлисҳои кумитаҳои он даъват карда мешаванд. Дар сенат ба ташкил кардани гурӯҳҳои воҳидӣ аз рӯи нишонаи ҳудудӣ, ё асоси сиёсӣ ва дигар асос роҳ гузошта намешавад. Мӯҳлати ваколати Сенат панҷ сол аст. Баробари ба анҷом расидани ин мӯҳлат Сенат фаъолияти худро то оғози кори Сенати ҳайати нав давом медиҳад. Узви Сенат шаҳрванди Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, ки то рӯзи интихобот ба синни бисту панҷ даромадаасту дар ҳудуди Ӯзбекистон камаш панҷ сол истиқомат кардааст, шуда метавонад. Узви Сенат дар айни замон дар як вақт вакили халқи Палатаи қонунбарорӣ буда наметавонад. Вай соҳиби ҳуқуқи дахлнопазирӣ мегардад. Бидуни ризояти Сенат ба ҷавобгарии ҷиноятӣ кашида шуданаш, боздоштанаш, ба ҳабс гирифтанаш, ба ҷавобгарии маъмурӣ кашиданаш мумкин нест. Хароҷоти узви Сенат мувофиқи тартиби муқарраргардида ҳини фаъолияти сенаторӣ пардохта мешавад. Ваколати узви Сенат пеш аз мӯҳлат дар мавриди пешбинигардидаи қонун қатъ гардиданаш мумкин аст. Узви Сенат дар пойгоҳи доимӣ ҳам кор карда метавонад. Дар Сенат миқдори сенатороне, ки дар асоси умумӣ кор мекунанд, аз чор як ҳиссаи сенаторонро ташкил дода метавонад. Дар мавриди ваколати худ онҳо бо дигар фаъолияти муздгиранда, ба ғайр аз илмиву омӯзгорӣ машғул шуда наметавонанд.

Сенат аз рӯи масъалаҳои ташкили фаъолияти дохилаи палата қарор қабул мекунад. Аз рӯи масъалаҳои умумии сиёсӣ, иҷтимоиву иқтисодӣ ва дигар масъалаҳо Сенат метавонад изҳороту муроҷиатномаҳо қабул кунад, ки дар шакли қарор расмӣ гардонда мешавад. Ва онҳо дар мавриди овози зиёди узви Сенатро гирифтан эътибор пайдо мекунанд.

Ба ваколати Сенат дар якҷоягӣ бо Палатаи қонунбарорӣ инҳо мансубанд: қабули Конститутсияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, даровардани тағйироту иловаҳо ба он, қабули қонунҳои конститутсионӣ, қонунҳои Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, даровардани тағйироту иловаҳо ба он қабули қарор дар бораи гузарондани раъйпурсии ҷумҳурӣ ва санаи гузарондани он, муайян кардани самтҳои асосии сиёсати дохилаву берунаи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, қабули барномаҳои давлатии стратегӣ, муайян кардани низом ва ваколати мақомоти шоҳаҳои ҳокимияти қонунбарорӣ, иҷроия ва судии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон мувофиқи Конститутсияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, танзими қонунгузории гумрук, асъор ва корҳои вом, муқаррар кардани андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ, аз нигоҳи қонунӣ танзим гардондани масъалаҳои сохтори маъмуриву ҳудудӣ, тағйир додани сарҳади Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, созмон додан, беэътибор донистан, тағйир додани номгузории ноҳияҳо, шаҳрҳо, вилоятҳо ва тағйир додани сарҳадҳои онҳо, қабули Буҷаи давлатии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон мувофиқи пешкаши Девони Вазирон, тасдиқи мукофоту унвонҳои давлатӣ, тасдиқи фармонҳои Президент, созмон додани Комиссияи Марказии интихоботии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, баррасӣ кардан ва тасдиқ намудани пешниҳоди Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон оиди номзадии Нахуствазир, ҷонишинони аввалу ҷонишинони Нахуствазир, қабули қарор дар хусуси ратификатсия ва денонсатсияи шартномаҳои байналхалқии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, амалӣ гардондани дигар ваколатҳо мувофиқи Конститутсияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон.

Ба ваколати мутаалиқи Сенат инҳо мансубанд: интихоби раиси Сенат, ҷонишинони он, раисони кумитаҳо ва ҷонишинони онҳо, мувофиқи пешниҳоди Президент интихоб кардани Суди конститутсионии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, Суди Олӣ, Суди Олии хоҷагидории Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, мувофиқи пешниҳоди Президент ба вазифа таъин кардан ва ё озод намудани раиси Кумита оид ба ҳифзи табиат ва ҷонишинони он, тасдиқи фармонҳои Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар бораи ба вазифа таъин кардан ва ё озод намудани Додситони Кулли Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ва ҷонишинони он, Раиси Умури амнияти миллӣ ва ҷонишинони он, сарварони корпуси дипломатӣ ва дигар намояндагиҳои Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар хориҷа, раиси садорати Бонки Марказӣ, қабули санадҳо дар бораи авф, ҳаллу фасли масъалаи маҳрум кардани дахлнопазирии узви Сенат мувофиқи тақдимоти Додситони Кулл, шунидани ҳисоботи Додситони Кулл, раиси Кумитаи давлатӣ оид ба ҳифзи табиат, раиси садорати Бонки Марказӣ ва ғайра.

Маҷлис шакли ташкилии фаъолияти Сенат буда, ҳангоми зарурат дар давоми сол камаш се маротиба гузаронда мешавад.

Маҷлиси муштараки Сенат ва Палатаи қонунбарорӣ ҳангоми қасамёд кардани Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, суханронии вай дар бобати масъалаҳои муҳимтарини ҳаёти иҷтимоиву иқтисодӣ, сиёсати дохилаву берунаи мамлакат, суханронии сарварони давлатҳои хориҷа гузаронда мешавад. Он ошкоро ва кушод мегузарад.

Сенат, узви Сенат барои ирсол кардани дархости парлумонӣ ба шахсони мансабдори мақомоти ҳокимияту идораи давлатӣ бо талаби асоснок кардан ва ошкор сохтани мавқеи худ оид ба масъалаҳое ҳуқуқ дорад, ки ба ваколати он мансубанд.

Раиси Сенат мувофиқи пешниҳоди Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар маҷлиси аввали он баъди ба вуҷуд омадани Сенат бо овози зиёди сенаторон интихоб карда мешавад. Ҳангоми раиси Сенат будан ӯ фаъолияти худ ва узвияташро дар ҳизбҳои сиёсӣ ва ҷунбишҳо боз медорад. Ӯ аз рӯи масъалаҳое, ки ба ваколаташ мансубанд, амр интишор карда метавонад.

Раис маҷлиси Сенат, Кенгаши онро даъват намуда, раисӣ мекунад, қонунҳои қабулшударо барои имзо ба Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон мефиристад, фаъолияти кумитаҳо ва комиссияҳои Сенатро мувофиқ мегардонад, назоратро аз болои иҷрои қонунҳои Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба роҳ мемонад. Дигар ваколатҳоро мувофиқи Конститутсияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, Қонуни мазкур ва Регламенти Сенат ба ҷо меоварад. Ба вай ҷонишинонаш дар бобати ба амал баровардани фаъолияти Сенат кӯмак мерасонанд.

Ба мақсади ташкили босамари фаъолияти Сенат, мутобиқсозии фаъолияти кумитаҳо, таҳияи таклифҳо оид ба рӯзномаи кор, ташкили пешакии баррасии қонунҳои муҳокимашаванда Кенгаши Сенат созмон дода мешавад. Ба таркиби он раис, ҷонишинони раис, раисони кумитаҳои Сенат шомил мегарданд. Кенгаш масъалаҳои дорои ваколаташро бо қарори худ қабул мекунад.

Қонуни аз ҷониби Сенат қабулгардида дар бадали даҳ рӯз барои имзо ба Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон барои имзогузориву эълон кардан фиристода мешавад. Президент дар бадали сӣ рӯз қонунро имзо мегузорад ва эълон мекунад. Фаъолияти сенат аз Буҷаи давлатии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон бо маблағ таъмин карда мешавад. Сенат метавонад соҳиби мақомоти чопӣ бошад.

Қонуни мазкур аз рӯи натиҷаҳои интихобот ба Олий маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ва баробари созмон додани Сенат эътибор пайдо мекунад.

Акнун саволи ҳаққонӣ ба миён омаданаш мумкин аст: фарқияти Сенат ва Палатаи қонунбарорӣ дар чист?

Фарқияти аввалини онҳо дар ҳамин зоҳир мегардад, ки Сенат аз ҷумлаи вакилони халқе, ки аз тамоми кенгашҳои маҳалҳо интихоб карда мешаванд, яъне аз субектҳои ҳудудӣ, новобаста аз он ки аз Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, вилоятҳо ва шаҳри Тошканд мебошанд, аз ҳар кадоми он шаштоги вакили халқ интихоб карда мешавад ва ҳаштоду чор нафар мегарданд. Бо тавсияи Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон аз ҷумлаи одамони машҳури соҳаи мухталифи хоҷагии халқ 16 нафар сенатори дигар пешбарӣ карда мешаваду бо ҳамин миқдори аъзои Сенат ба сад нафар баробар мегардад. Яъне онҳо вакилоне мегарданд, ки аз вазъияти маҳалҳо хуб бохабаранду равобити бевоситаро бо Кенгашҳои интихобкардаашон намекананд, ҳини фаъолияти худ дар Сенат манфиатҳои минтақаҳоро пурра ифода мекунанду онро ҳифз менамоянд. Палатаи қонунбарорӣ бошад, аз 120 вакили халқ иборат гардида, онҳо дар интихоботи баробару ошкоро мувофиқи тавсияи ҳизбҳои сиёсӣ ва гурӯҳҳои ташаббускори интихобкунандагон интихоб карда мешаванд.

Боз як фарқияти палатаи болоӣ-Сенат аз палатаи поёнӣ-Палатаи қонунбарорӣ аз ҳамин иборат аст, ки палатаи поёнӣ дар асоси доимӣ фаъолият пеш мебарад. Сенат бошад, дар иҷлосияҳои худ ҷамъ омада, қонунҳоеро муҳокима мекунад, ки палатаи поёнӣ қабул кардааст ва қарори худро дар ин бобат қабул карда, ба онҳо муносибаташро баён месозад.

Ба зиммаи Сенат вогузоштани як қатор вазифаҳое, ки имрӯз Президент ба ҷо меоварад, дар назар дошта шудааст. Баробари ин Сенат дар фаъолияти қонунбарорӣ бо назардошти пеш аз ҳама манфиатҳои мамлакат ва якҷоя бо минтақаҳои дахлдор бо роҳи маъқул донистан ва ё ба таъхир гузоштани лоиҳаи қонунҳое иштирок мекунад, ки палатаи поёнӣ пешкаш кардааст.

Агар боз соддатар баён кунем, агар палатаи поёнӣ аз вакилони халқ-намояндагони ҳизбҳои сиёсӣ ва гурӯҳҳои ташаббускори интихобкунандагон иборат гардад, Сенат намояндагони маҳалҳоро дар бар мегирад, ки бо назардошти манфиатҳои маҳал масъалаҳои умдаи ҳаёти Ватану мамлакатро ҳаллу фасл мекунанд. Яъне бо назардошти манфиати маҳал вазифаҳои умдаи тамоми мамлакат ҳаллу фасли худро меёбанд, ки аҳамияти хеле муҳим касб мекунад.

Абдулҳаким Шаръии Ҷузҷонӣ

Чӣ рӯзҳо... чӣ шомҳо

Чӣ рӯзҳо, ки ба роҳи ту мунтазир мондам,
Чӣ шомҳо, ки ба ёди туаш саҳар кардам.
Чӣ лаҳзаҳо, ки нишастам ба ҳасрати дидор,
Чӣ борҳо, ки таманнои бесамар кардам.

Чӣ солҳо, ки туро чун санам парастидам,
Ба пеши пайкари зебои ту задам зону.
Ҳамеша бо туву аммо ҳамеша дур аз ту,
Ба сӯзу дарду гудозу фироқ кардам хӯ.

❖❖❖

Ту чун ситораи рӯъёии хаёлангез,
Дар осмони дили хуфтам дурахшидӣ.
Ту чун фариштаи зебову чун илоҳии ишқ,
Ба ман муҳаббату нерӯи ишқ бахшидӣ.

Ба гӯши ҷони ман, ай субҳи орзу дигар
Ҷаҳон таронаи ширини ишқ мехонад.
Ситорагон ҳама нури умед мепошанд,
Сапеда зулмати шабро зи хеш меронад.

Вале дареғ, ту қадри вафо надонистӣ,
Шудӣ зи ошиқи дерини хеш зуд ҷудо.
Кунун, ки меравӣ аз назди ман ту ҷони азиз,
Бирав, бирав, ки дигар месупорамат ба Худо.

Рози зиндагӣ

Соҳиле гуфто ба мавҷи беқарор:
К – ай ҳаётатро тапиданҳо мадор.
Ин ҳама бесабру бетобӣ чаро,
Дар тапиш монанди симобӣ чаро?
Гоҳ хомӯшию гоҳе дар хурӯш,
Лаҳзае фориғ наӣ аз ҷунбу ҷӯш.
Мезанӣ худро ба ҳар кӯҳу камар,
Хешро гум кардаӣ, мастӣ магар?
Ё ки аз ақлу хирад бегонаӣ,
Менадонӣ по зи сар, девонаӣ?!
Мавҷи ғалтон з – ин сухан омад ба ҷӯш,
Гуфт: «Хомӯш, ай зи суд ғофил, хамӯш.
Ҳеҷ донӣ чист рози зиндагӣ,
Рози озодиву рози бандагӣ?
Зиндагӣ тобу табасту орзу,
Зиндагӣ гирад зи ҷунбиш рангу бӯ.
Тобу таб фарқи ҳаёт асту мамот,
Ҳаст аз ҷунбиш низоми коинот.
Гар дил аз ҷунбиш бимонад ногаҳон,
Ифтироқ афтад миёни ҷисму ҷон.
Ҳар тараф гар абр намояд гузар,
Мешавад назри фано навъи башар.
Даври меҳр ар аз намояд тавоф,
Менаёяд дар мавосим ихтилоф.
Ман ки ҳастам, дар таҳаррук зиндаам,
Не чу ту фарши замину бандаам.
Пас тапидан тапидану мадори зиндагист,
Орамидан ҳаст маргу нест зист.»

Мутриб

Тақдим ба М.

Мутриб, ай захмазани тори дил,
Мутриб, ай маҳрами асрори дил.

Бо садойи хуши худ мастибахш,
Сад чу ман дилшударо ҳастибахш.

Пой то сар некиву шаккарангез,
Дар дилу рӯҳи ҳама завқангез.

Чашм афсунгару мавзун андом,
Зулф ошуфта, пур аз ҳалқаву дом.

Нозанин талъату шӯхи танноз,
Маҳваши дилкашу сар то по ноз.

Бо адову рухи чун бадри мунир,
Дили бисёр касон карда асир.

Ай ки бо ҳанҷараи тиллоӣ,
Ғуссаву дард зи дил биздоӣ.

Савти шоди малакутӣ дорӣ,
Гули уммед ба дил мекорӣ.

Булбулӣ бо сифати хушхонӣ,
Сарви боғиву гули бӯстонӣ.

Ҳаст дар базми хуши нӯшонӯш,
Савти гарми ту навозишгари гӯш.

Бедилон аз майи овозат маст,
Ҷумла аз замзамаву созат маст.

Шеър бо шӯру тараб мехонӣ,
Завқи ҳар дилшударо медонӣ.

Савти дилкаш чу ба баму зер кунӣ,
Дилу ҷони ҳама тасхир кунӣ.

Соҳирӣ бо ҳунари ҷодуӣ,
Дилбарӣ бо сифати некӯӣ.

Гоҳ маҳзун бисароӣ гаҳ шод,
Шеваи фатҳгарию устод.

Чун ба берун кунӣ аз хона хиром,
Дили сад роҳраб афтад дар дом.

Бо қади рост чу сарви озодӣ,
Мебарӣ дил ту аҷаб саййодӣ.

Савти гармат чу танин андозад,
Шӯр дар рӯйи замин андозад.

Дар садойи ту чи сеҳр аст ниҳон,
Ки рабояд зи ҳама тобу тавон.

Бандаро чун шавад, ай роҳати ҷон,
Бипазирӣ зи иродатмандон?

Дар ҳошияи фармону қарор

Камолоти маънавӣ ва ҷисмонӣ

Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ва дар асоси он қарори Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи созмон додани Бунёди варзиши бачагон» қабул гардида, ба рӯи об баровардани вазифаҳои зиёдеро пеш гузоштааст. Дар ин бобат дар вилояти Фарғона чӣ гуна корҳо ба иҷро расонда шуданд, чӣ гуна муаммоҳо ҷой доранд?

Барои дарёфти ин саволҳо мо ба раиси кумитаи варзиш ва тарбияи ҷисмонии вилояти Фарғона К.Мирзобоев муроҷиат намудем. Ӯ чунин иброз дошт:

—Баъди эълон гардидани ин ҳуҷҷатҳои муҳим дар маҳалҳо кулли тадбирҳо андешида шуданд. Аз нигоҳи қонунӣ созмон ёфтани бунёд дар вилоят анҷоми худро пайдо кард. Соҳиби маблағи муайяне гардидааст. Алҳол дар вилоят 3483 майдончаи варзишӣ мавҷуд буда, онҳо дар хизматанд. 531 толори варзишӣ арзи ҳастӣ мекунад. 39 варзишгоҳ ва 112 ҳавзи шиноварӣ ба ихтиёри дӯстдорони намудҳои мухталифи варзиш вогузошта шудаанд.

Аксари онҳоеро, ки дар варзишгоҳҳо машғулият мегузаронанд, ҷавонону наврасон ташкил медиҳанд. Инро рақами зерин ҳам собит мекунад: агар дар вилоят 673231 нафар варзишгар бошад, аз онҳо 650727 нафарашро хонандагони мактабҳо ташкил медиҳанд ва бе ягон шубҳа онҳоро ситораҳои ояндаи соҳаи варзиши ҷумҳурият номидан мумкин аст. Вале гап на дар сари миқдори варзишгоҳҳо ва теъдоди варзишгарон аст. Агар комёбиҳо дар соҳаи варзиш бештар гарданд, он пеш аз ҳама маънии таъмин кардани тандурустии одамонро дорад.

Раиси кумита доири гуногуннавъ будани доираи шуғли варзишгарони вилоят далелу рақамҳои сершумореро ба забон гирифт. Аз он ҷумла, маълум гардид, ки дар мактабҳо бештар бо волейбол машғул мешудаанд ва миқдори майдончаҳои волейболбозӣ ҳам бештар аз 1009 адад аст. Дар мактабҳои вилоят 702 майдончаи баскетбол, 525 зали варзишӣ, 422 майдончаи тӯби дастӣ мавҷуданду хуб ҷиҳозонида шудаанд. Ва он маънии бештар ҷалб кардани мактабиёнро ба ин намудҳои варзиш дорад.

Вале маълумотҳо собит мекунанд, ки барои мактабхонон хавзҳои шиноварӣ, майдончаи бадминтон, корти теннис басанда нест ва аз ин рӯ ҳамаи хоҳишмандони ин намудҳои варзишро пурра фаро гирифта наметавонад. Соҳаи тирпарронӣ, камонварӣ, шиноварии синхронӣ, таэквандо миқдори ночизи хонандагонро ба худ ҷалб сохтааст. Дар баъзе сексияҳо 10-15 нафарӣ шуғл меварзанду халос. Гимнастикаи бадей, каратэ, хоккеи рӯи алаф, шамшербозӣ, аспдавонӣ, самбо, велоспорт дар байни мактабхонон бо ҳар ду по мелангад. Боварӣ ҳаст, ки бунёди варзиши бачагонаи созмондодашуда дар бобати бартараф сохтани ин номутаносибӣ кӯмаки калоне хоҳад расонд.

Дар вилоят футбол, волейбол, гӯштингирӣ, махсусан гӯштини тарзи румиву юнон, тарзи озод хеле инкишоф ёфтааст ва асоси онро хизмати пулакӣ ташкил медиҳад. Ҳарчанд пулакӣ бошад ҳам, мактабхонон ба ин намудҳои варзиш бештар мароқ зоҳир мекунанд. Чунки машқҳо хушсифат ва сари вақт, аз ҷониби мураббиёни номдор гузаронда мешаванд. Аз ин рӯ зарур меояд, ки дар ин бобат хизмати пулакӣ ривоҷу равнақ дода шавад. Бо назардошти талабу дархости варзишгарони ҷавон роҳбарияти соҳаи варзиши вилоят шароитро барои доманадор кардани хизмати пулакӣ фароҳам меоварад. Ин аст, ки алҳол 23716 нафар бо футбол, 982 нафар бо шиноварӣ, 463 нафар бо теннис дар асоси хизмати пулакӣ машғул мегарданд ва натиҷаҳои калонро ба даст меоваранд.

Дар пойгоҳи талабу нуктаҳои фармони раисҷумҳур ва қарори ҳукуматӣ варзишгоҳи марказии шаҳри Фарғона аз тармими ҷорӣ бароварда шуд. Варзишгоҳҳои замонавӣ дар шаҳрҳои Киргулӣ, Қувасой, ноҳияҳои Тошлоқу Фарғона дари худро боз намуданд. Диққату эътибор ба варзиши бачагона боиси ба даст омадани комёбиҳои калон дар варзиши калон мегардад. Минҷумла, соҳиби медалҳои нуқра аз рӯи таэквандо дар мусобиқоти ҷаҳонӣ Сайёра Турсунова, Дилноза Усмонова, қаҳрамони Осиё аз рӯи бокс Дилшод Маҳмудов, қаҳрамонҳои ҷумҳурият ва Осиё аз рӯи намудҳои мухталифи варзиш Шерзод Ҳусанов, Нодир Қӯзибоев, Мансур Саидов, Иқбол Акрамов, Сергей Квак, Константин Сой, Руслан Резин ҳама мактабхону муҳассил мебошанд ва мо дар симои онҳо ситораҳои ояндаи дурахшони варзиши ҷумҳуриятро мебинем ва боварӣ дорем, ки онҳо аз ғамхории давлату ҳукуматамон дар бобати боз ҳам ривоҷу равнақ додани варзиши бачагона рӯҳбаланд гардида, қуллаҳои нав ба навро фатҳ мекунанд.

Алқисса, ҳар як фарғонагӣ фармони Президент ва қарори ҳукуматро дар бобати созмон додани Бунёди варзиши бачагона ҳамчун нишонаи ғамхорӣ ба авлоди наврас, ҳам ҷисмонан ва ҳам маънан ба камол расондани онҳо арзёбӣ мекунад ва дар бобати ба рӯи об баровардани ин ҳуҷҷатҳои муҳим саҳми арзандаи худро гузоштанист.

Каримҷон МУҲИДДИНОВ,
мухбири «Овози тоҷик» дар вилояти Фарғона.

Моҳонаи ватанпарварии оммавӣ

Ватанхоҳӣ ба гуфтор нест

То 14 январ моҳонаи ватанпарварии оммавии саросари кишвар ба анҷом мерасад. Дар доираи ин моҳона дар воситаҳои ахбор равшан намудани мавзӯъ низ аз тадбирҳои ин моҳона будааст. Ва инро чӣ гуна ва ба чӣ шаклу васила равшан намудан дар сӯҳбати журналистон бо роҳбарияти созмони «Ватанпарвар» сухан рафт.

Мавзӯи ватанпарвариву ватанпарастӣ чунон мавзӯи куҳан ва анъанавӣ мебошад, ки он чӣ дар соҳаҳои гуногуни эҷодии имрӯз ва чӣ дар адабиёти оламгири форсии тоҷикӣ тараннум ва мунъакис гаштааст. Ва мавзӯи миҳанпарастии воқеӣ ҳамеша чун маҳаки муҳими достону ҳикоёт ва ҳамосаҳои қаҳрамонӣ будааст. Аммо мавзӯъ ва тамоми ҷанбаҳои ватанхоҳӣ бино ба мафкураву ҳокимиятҳои ҳукмрон тасҳеҳ ва таҳрир хӯрдаанд, то ки ба манфиати доираҳои расмӣ ва ашхоси муайян муносиб бошад.

Дар замони мо бошад, воситаҳои зиёда вуҷуд дорад, ки аз тариқи онҳо ақидаву андешаҳои чӣ гуна ва ба чӣ тарз ҳимояву ҳифз кардани ватан ва қаҳрамонҳои онро ошно намудан дастраси умум мебошад.

Дар рӯзгори мо ҳар тоифа одамонро дучор шудан мумкин аст, ки ватандӯстии худро ба таври худ мефаҳмад. Ин дуруст ҳам мебошад, зеро ифодаи ватандӯстӣ танҳо бо силоҳ ҳимоя кардани он нест ва на ҳама чунин имконотро дорад. Дар ин маврид суханони яке аз шиносҳои соҳибкорам ба ёд меояд, ки мегуфт, «эҳтимол ба таҳкими моддии ватан ман даҳҳо бор бештар саҳм гузошта бошам, нисбат ба онҳое, ки аз худ ватандӯст ва халқдӯст метарошанд. Ман ҳар сол софдилона ба буҷаи давлат миллионҳо сӯм андоз месупорам, на ин ки мисли он «халқдӯстон» даромадамро пинҳон мекунам».

Ин суханон мантиқи қавӣ доранд, агарчи каме соддалавҳона ҳам мебошанд. Агар аз лиҳози иқтисодӣ бигирем, ҳоло ин мавзӯъ аз масъалаҳои муҳими ҳаёти моддии халқ ва кишвар мебошад. Бо вуҷуди он ки соддаякак ва мухтасар «андозпардозӣ қарзи шаҳрвандии ҳар кас» гуфта мешавад ва он ҳатто ба оҳанги шиор табдил гардидааст, инчунин аз нишонаҳои он ҳаводории ватан ва халқ мебошад, ки аз ин бобат ҳатто мо фикр карда баъзан пай мебарем, ки маҳз қудрати иқтисодӣ ва иҷтимоӣ ба тавоноии ҳарбӣ ва зеҳнии ватан ва халқи он мебарад.

Шиорпартоӣ ва ҳавобаландии ватандӯстӣ ва такаббур бо он, мутаассифона, ҳоло дар рӯзгори мо баъзан ба воситаи изҳору ифодаи миҳанпарастӣ ва илқо намудани ин ғояҳои муқаддас ба атрофиён гардидааст. Ва табиист, ки ин хушкгуфториҳо аз амалу аз кӯшишу азм орӣ аст ва аз ин боис ҳам ҳеҷ таъсирбахш намебошад. Басе бамаврид ва нишонрас гуфтаҳое дорад шоири хушкалом Абулқосими Лоҳутӣ, ки ҳеҷ гоҳ ва дар ҳеҷ ҷамъият мӯхтавои худро аз даст намедиҳад:

Ҳама доди ватанхоҳӣ зананд,
аммо намедонам,
Ватанхоҳӣ ба гуфтор
аст ё кирдор,
ё ҳар ду?!

Дар моҳонаи ватанпарварии оммавии ҷорӣ аз хусуси такмили дониши ҷамъият ва хоссатан насли наврас ва дар руҳи раиятдӯстиву кишварпарастӣ тарбия намудани он инчунин тадбирҳои зиёд дар назар дошта шудааст. Маҳз дониши амиқ ва эҳсоси солими дӯст доштани замини бобоӣ метавонад фарзандони ақлану ҷисмонан солимро ба воя расонад, ки дар ҳаёт ва имтиҳонҳои зиндагиву кору хизмат дарнамонанд ва ба масале намонанд, ки «душмани доно аз дӯсти нодон беҳ». Аз ин боис ҳам дар чорсӯи зиндагӣ инсон ба ҳар навъ бархӯрд дучор мегардад ва дар ин лаҳзаҳои имтиҳон ва озмоиши ҳаёт муҳим он аст, ки роҳу равиши дуруст ва барои ҷамъияту мамлакат муфидро интихоб намояд.

Т.ИКРОМОВ,
шореҳи «Овози тоҷик».

Ба навсозӣ эҳтиёҷманд аст

Ба касе сир нест, ки варзиши калон ба шаклҳои оммавии он, минҷумла, варзиши бачагона алоқаманд аст. Чунки бачагон маҳз аз хурдсолӣ тавассути варзиш ба тандурустии худ ва баркамолиашон таҳкурсӣ мегузоранд. Аз ин рӯ рушди варзиши бачагона зарур мебошад.

Бесабаб дар ин бобат фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон қабул нагардидааст. Мувофиқи он созмон додани Бунёди рушди варзиши бачагона пешбинӣ гардидааст у вазифа пеш гузошта шудааст, ки варзиш дар байни бачагон оммавӣ гардонда, дар шуури бачагон варзиш—тандурустӣ буданаш маҳкам ҷойгир сохта шавад.

Майлу шавқ нисбати ин фармон бешак дар соҳаи таълими халқ хеле баланд аст. Охир ҷалб сохтани бачагону наврасон ба варзиш ба омӯзгорон низ кӯмак мерасонад, ки онҳо ҳамчун фарзандони сазовори Ватан ба камол расанд. Ба ҷуз ин созмон додани бунёди мазкур на танҳо ба ҷамъулҷамъ кардани маблағ барои сохтани иншоотҳои варзишӣ, балки ба таҷдиди маҷмӯъҳои мавҷудаи ҷодаи мазкур ҳам хизмат мерасонад. Аз он ҷумла, ҳуҷҷати мазкур барои ба таври нав ташкил кардани корҳо дар мактаби рақами 49-уми шаҳри Намангон низ таъсири мусбии худро мерасонад, ки дар вилоят дар қатори пешсафон аст. Дар мактаби мазкур бисёр қаҳрамонҳои Ӯзбекистон аз рӯи намудҳои мухталифи варзиш таҳсили илм мекунанд, машқ мегузаронанд. Чунки заминаи моддиву техникии варзишгоҳи мактаби мазкур ҳам ба таҷдид эҳтиёҷманд аст. Ҳарчанд дар ин бобат васоятгарон кӯмаки калон расонанд ҳам, вале маҷмӯъгӣ муносибат кардан ба ҷодаи мазкур бешак боиси комёбиҳои калон хоҳад гардид.

Зеро созмон додани бунёди варзиши бачагон на танҳо ба навсозии заминаи мавҷуда, ба камол расондани варзишгарони бомаҳорат, балки инчунин ба варзиш ҷалб сохтани ҷавонписарону духтарон ҳам кӯмаки калон мерасонад.

Т.МАҲКАМОВ.

Акси садо

Таклифҳо бисёр, қабулаш душвор

Дар зери сарлавҳаи «Рӯзнома бояд хонданбоб бошад» («Овози тоҷик», 4\XII-2002) мусоҳибаи паёмнигори «Овози тоҷик» Нуралии Раҷаб бо раиси маркази савдои «Файз»-и ноҳияи Узун Бахшулло Асадов дарҷ гардида буд. Дар ин сӯҳбат мӯҳтарам Б.Асадов барои хонданибоб шудании рӯзнома таклиф ва эродҳои худро баён кардааст, ки мо ба баъзеи онҳо розӣ шуда наметавонем. Аз ҷумла, «хабарҳои бисёри расмӣ, барномаи телевизионро дарҷ набояд кард»,—мегӯяд муаллиф, ки ин таклиф, ба фикри мо, дуруст нест. Хонданбоб шудани рӯзнома ба чоп шудан ё нашудани хабарҳои расмӣ ва барномаи телевизион вобастааст магар?

Чопи барномаи телевизион дар рӯзнома аз он ҷиҳат ҳам зарур аст, ки муштариён аз хароҷоти зиёдатӣ барои обунаи барномаҳои радиову телевизион халос мешаванд ва ба сарф кардани маблағи иловагӣ ҳоҷате намемонад. Гӯё «як тир ба ду нишон мерасад», яъне ҳам ба рӯзнома обуна мешаванду ҳам соҳиби барномаи телевизион мегарданд. Агарчи рӯзномаҳо бисёранд, барномаи телевизионро бепул дастрас кардан амри маҳол.

Акнун дар хусуси хабарҳои расмӣ. Аввало ҳаминро хотиррасон бояд кард, ки «Овози тоҷик» нашрияи Олий Маҷлис ва Девони Вазирони Ӯзбекистон аст ва тарғибу ташвиқи сиёсати дохиливу берунии давлату ҳукуматро ба ӯҳда гирифтааст. Баъд он чиз пӯшида нест, ки рӯзнома бо дастгирӣ ва мадади иқтисодии ҳукумат мунтазам чоп мешавад. Миқдори ками обуначиён ба бе танаффус чоп шудани он имконият намедиҳад.

Аз тарафи дигар, фармонҳои Президент, қонунҳои қабулкардаи парлумон ва қарорҳои ҳукуматро бо як-ду бор шунидан тавассути радиову телевизион амиқтар фаҳмидан ва пухтатар аз худ кардан душвор намуда, мулоҳиза ронда, сари ҳар моддаю рақаму факту далелҳои санадҳои эълонгардида фикр карда, баъд ба хулосае омадан мумкин. Аз ин лиҳоз дарҷи хабарҳои расмӣ ҳам зарур аст.

Мо ҳам тарафдори онем, ки мақолаҳои илмию методӣ барои омӯзгорон бештар чоп карда шавад, зеро барои мактабиён дар ҷумҳуриамон ба ҷуз «Овози тоҷик» дигар нашрияи методӣ ба забони тоҷикӣ нест. Аммо чаро аксари омӯзгорони мактабҳои тоҷикӣ ба «Овози тоҷик» обуна шуданро намехоҳанд? Агар гап дар сари маблағ бошад, чораи онро ёфтан осон. Масалан, ду-се нафар ба як шумораи он обуна шаванд, яъне пули обунаро дар якҷоягӣ ду-се нафар ба пардохтан розӣ шаванд, олам гулистон. Агар дар мактаб 60 нафар омӯзгор бошанд, камаш ба 20 шумораи рӯзнома обунаро ташкил кардан мумкин. Дар ин кор роҳбарони мактабҳо (хусусан директори мактаб) роли асосиро бояд бозанд. Ман як чизро хуб медонам, ки дар мактабҳои деҳоти ноҳияи мо дар маъракаи обуна директорони мактабҳо фаъолтар мешаванд ва ба рӯзномаи «Маърифат» обунаро муташаккилона ташкил мекунанд. Се-чор нафар ба як шумора обуна мешаванд ва пули обунаро ҳангоми маошдиҳӣ аз музди омӯзгорон (албатта бо розигии онҳо) дошта мемонанд. Ин таҷрибаро дар мактабҳои таълимашон ба забони тоҷикӣ низ тадбиқ намудан мумкин не магар? Ба фикрам, мумкин ва лозим. Ин кор ягон ҷиҳати бадие надорад, баракс, аз ҳар ҷиҳат муфид аст: ҳам рӯзномаро хонда ғизои маънавӣ мегиранд, лаззат мебаранд ва аз навгониҳои мактабу маориф бохабар мешаванд ва инчунин рӯзномаро дастгирӣ кардагӣ мешаванд.

Барои хонданибоб шудани рӯзнома, ба пиндори банда, ба тақлид ҳам бештар ҷой додан лозим. Дар зиндагӣ, дар хулқу одоби мардум, дар ҷодаи иқтисодиёт, дар усули корбарии баъзе роҳбарон камбудию нуқсонҳо ҷой дорад. Гоҳо мизони адолат вайрон мешавад, баъзан қаллобию фиребгарию ришватхӯрӣ ҳамчун «тадбиргарӣ» маънидод карда мешавад. Ҳамаи ин хел зуҳуроти манфӣ ба зери тозиёнаи танқид гирифта шуда, дар рӯзнома ифодаи худро ёбад, нуфуз ва обрӯи он паст намешавад.

Хушвақт УМРУЛЛОЕВ,
ноҳияи Бекободи вилояти Тошканд.

Сӯҳбатоpo

Рофӣ (Рофеъ)-амак ба шогирди навбатиаш аз китобхонаи шахсиаш китоби нодиреро ёфта доду баъди гусел намудани он ба анорзораш баргашта ба кораш—қайчӣ намудани навдаҳои зиёдатии ниҳолҳо идомадод.

Вай хушҳол гардида мондашавиро фаромӯш карда буд. Ин ранги одатро гирифтааст. Ҳар боре ки шогирд ё ҳамкасбаш бо мақсади пайдо намудани китобе ба хонаи ӯ ташриф меорад, сари мӯйсафед ба осмон мерасад. Муаллим даҳ сол муқаддам ба нафақа баромада бошад ҳам, бо шарофати китобхонаи бои шахсиаш қадами муборaки омӯзгорону талабагон аз ҳавлии вай канда намегарданд. Ҳазорон китобҳои пурқимати китобхонаи шахсии омӯзгор дар тӯли солҳо гирд оварда шудаанд. Онҳо аз шаш қисм иборатанд: а) адабиётҳо оиди илми фалсафа; б) физикаю математика; в) педагогикаю психология; г) методикаи таълим; д) китобҳои динӣ; е) асарҳои бадей.

Рофеъ-амак дар ивази маблағи харҷгардидаи ин китобҳо мошини сабукрав гирифта метавонист, вале ӯ ба амри дили худ гӯш карда, хато накард. Зеро барои марди худогоҳ маънавият аз ҳамаи сарватҳо болотар аст.

xxx

Рофеъ Ҷумъаев мактаби миёнаро дар деҳаи Чандир ба поён расонд. Мехост, ки таҳсилро дар мактаби олии ҳуқуқшиносӣ давом диҳад. Омӯзгори физикаю математикаашон Ҷӯра Тӯра маслиҳат дод, ки ҳатман касби ӯро пеша кунад, зеро вай дар ин бобат лаёқати фавқулодда дорад. Рофеи наврас ба маслиҳати устод амал кард. Ҳуҷҷатҳояшро ба Донишкадаи давлатии омӯзгории Бухоро ба бахши физикаю математика супурд. Имтиҳони қабулро омӯзгори сахтгири самарқандӣ Ғафуров мегирифт. Талабагони воридгардида бо сари хам берун мебаромаданд. Вале ин ҳолат Рофеъро ноумед накард. Ӯ бо боварӣ билети имтиҳон кашид ва хост, ки ношишта ҷавоб диҳад. Имтиҳонгиранда хомӯшии дигаронро дида ба Рофеъ рухсат дод. Рофеъ ба саволҳо пайдар пай ҷавобҳои дилпурона дода, метарсид, ки муаллим ҷавобҳои ӯро то охир гӯш намекунад. Аз ин рӯ пешакӣ гуфт:

—Ба ман боз баҳои «4» нагузоред, ба ҳамаи саволҳо пурра ҷавоб медиҳам.

Шавқи омӯзгор бештар гардида, ҷавобҳои мусоҳибашро то охир шунид. Оиди мисолҳои дар тахта сабтёфта саволҳо дод. Ниҳоят гуфт:

—Баҳои панҷ ҳалолат бод. Беҳтараш туро ба Самарқанд бурда, худам мехононам. Духтаронам ҳаст, писар надорам. Писархонди мо шав.

—Маслиҳат карда бинам, ҷавоб дод ӯ...

Ҳамин тариқа Рофӣ (Рофеъ) Ҷумъаев имтиҳонҳои дохилшавиро сарбаландона паси сар карда, донишҷӯи шӯъбаи физика ва техникаи умумии Институти педагогии Бухоро гардид. Баъди панҷ сол—соли 1959 онро хатм намуд ва дар мактаби зодгоҳаш—деҳаи Талисафед чун омӯзгор ба кор оғоз намуд. Азбаски дар мактаб муаллими математика намерасид, ба вай дарсҳои математикаро доданд. Муаллим бо ғайрати ҷавонӣ ба кор шурӯъ намуд. Дар муддати кӯтоҳ чун омӯзгори пуриқтидор дар мактаб ва ноҳия шинохта шуд. Зиёда аз се сол вазифаи роҳбарии корҳои тарбиявии берунаҳзсинфию берунаҳзмактабиро дар зимма дошт. Баъд аз бисту як соли фаъолияти педагогӣ чун омӯзгори математика ба вай гуфтанд: «Акнун дар мактаб муаллимони математика зиёданд, омӯзгори физика намерасад, бояд дар соҳаи худ кор кунед». Рофӣ Ҷумъаев ғайр аз қабул намудани таклиф дигар чора надошт. Вай каме кор карда фаҳмид, ки аз соҳааш хеле дур шудааст. Мебоист, тайёрии ҷиддӣ бинад. Ӯ ба гирд овардани адабиётҳо машғул шуд. Дӯконҳои Китобфурӯшии шаҳрҳои Бухорою Самарқанд ва Тошкандро давр зада, оиди таълими фанни физика адабиётҳои даркориро дастрас кард. Бо ин мақсад зиёда аз чоруним ҳазор сӯм маблағи хонадон сарф гардид. Таътили тобистониро омӯзгор ба омӯхтани адабиётҳо бахшид.

Ҳамин тариқа вай то оғози соли хониши нав чун муаллими пуриқтидортарини физика ба кор омода гардид ва машғулиятҳоро бо дилпурии бемисл оғоз намуд. Дере нагузашта заҳматҳои кашидаи омӯзгор самара дод. Хонандагони мактаби миёнаи ба номи Крупская (ҳоло А.Ясавӣ) пасу пеш дар озмунҳои ноҳиявӣ , вилоятӣ ва ҷумҳурӣ иштирок намуда, сазовори ҷойҳои фахрнок гардиданд. Байни онҳо фарзандони ӯ низ буданд. Дар натиҷа дар мактаб борҳо семинари омӯзгорони физикаи ноҳия ба амал омада, таҷрибаи пешқадами омӯзгор бо усулҳои гуногун оммавӣ гардонда шуд.

Худ Рофеъ Ҷумъаев низ дар озмуну азназаргузарониҳои зиёди ноҳиявию вилоятӣ бомуваффақият иштирок намуда, соҳиби ҷойҳои намунавӣ гардидааст.

Ӯ аз омӯзгори оддӣ то «Муаллими методист», аълочии маорифи халқӣ, омӯзгори тоифаи олӣ, «Соҳибдори меҳнат» роҳи пуршарафро тай намуда, бо ифтихорномаҳои бешумори шӯъбаи таълими халқи ноҳияи Шофиркон, раёсати талими халқи вилояти Бухоро, Вазорати таълими халқи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ва ғайра сарфароз гардидааст. Вай ҳамчун методисти тоифаи якум дар бобати тарғиботу ташвиқот низ хизматҳои шоёни диққат намудааст.

Муаллим ҳамаи шаш нафар фарзандонашро бо ҳаммаслакии ҳамсараш хононда, соҳиби маълумоти олӣ ва хонаю ҷой, оила гардонд.

Писари калониаш Мустаким олими соҳаи физика, дотсенти Донишгоҳи давлатии Бухорост. Шералӣ мактаби олии муҳандисиро дар шаҳри Москва хатм намуда, ҳоло дар депои троллейбуси шаҳри Бухоро кор мекунад. Исҳоқ, Мингзиё низ муҳандис, Фирдавс варзишгар, устоди варзиш оиди самбо ва гӯштин. Румия—тарбиятгар. Ҳамаи келинҳо низ соҳиби маълумоти олӣ.

Рофеъ Ҷумъаев зиёда аз даҳ сол ин ҷониб нафақа гирад ҳам, вақти худро беҳуда намегузаронад. Баҳри ободии деҳа ҳиссагузорӣ мекунад. Вай сарбаланд аст, ки нашъунамои дарахтони пайвандии атрофи роҳи мумфарши Чандир—Чуқурак, Лавҳи сангин ба хотираи 105 нафар ҳалокшудагони ҷанги дуюми ҷаҳони деҳа таъмиру ҷиҳозонидани масҷид, кандани ҳавз, ташкил намудани чойхонаи мӯйсафедон ва ғайра натиҷаи ташаббуси бевоситаи ӯст. Омӯзгор ба дарахтони тут, зардолу ва навдаҳои токи атрофи масҷиду чойхона зеҳн монда, қаноатмандона табассум мекунад. Зеро заҳмату ранҷҳои кашидаи ӯ имрӯз самара медиҳанд.Вай замоне ба рӯзномаю маҷаллаҳо мақолаҳо менавист. Ҳоло бо шарофати истиқлол шеърҳо иншо мекунад. Ҳар боре ки дар тӯю маърака, ҳалқаи ёру дӯстон, фарзанду наберагон мавриди муносиб пайдо кунад, чун рамзи шукронаи рӯзгор онҳоро қироат мекунад ба давра файзу шукӯҳ мебахшад.

Амрулло АВЕЗОВ.

Ҷашни фархундаи олими мумтоз

Номи олими мумтоз, адабиётшинос Ботурхон Валихоҷаев ба хонандагони «Овози тоҷик» низ хеле шиносу мӯътабар аст. Ӯро тавассути мақолаҳои пурарзиши илмиву оммавияш, ки дар саҳифаҳои рӯзнома аз солҳои 50 - уми асри гузашта чоп мешавад, ба хубӣ медонанду мешиносанд.

Имрӯзҳо аҳли илму адаби Самарқанд ҷашни фархунда доранд. Ҷашнвора ба муносибати 70 - солагии зодрӯзи ана ҳамин шахси мӯътабар - адабиётшиноси мумтоз, доктори илми филология, профессори Донишгоҳи Давлатии Самарқанд, Академики фарҳангистони улуми Ӯзбекистон, Арбоби шоистаи илми Ӯзбекистон, Узви Иттиҳоди нависандагони Ӯзбекистон Ботурхон Хилъатпури Валихоҷа — Ботурхон Валихоҷаев.

Он рӯз толори маҷлисгоҳи калони донишгоҳ, ки беш аз ҳазор нафар ҷой дорад, гунҷоиш надошт: аҳли илму фарҳанг аз шаҳрҳои гуногуни Ӯзбекистон, ҳамкорон ва шогирдони сершумори устод баҳри муборакбодии ӯ ин ҷо омада буданд.

Дар ибтидо ректори Донишгоҳ, намояндаи халқи Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, профессор Рустам Холмуродов муборакбодии вазири таълими олӣ ва миёнаи махсуси Ӯзбекистонро ба унвони соҳибҷашн қироат карда, ёдовар шуд, ки Президенти Ӯзбекистон Ислом Каримов дар яке аз баромадҳояш номи Ботурхон Валихоҷаевро бо эҳтиром ба забон гирифтааст.

Сонӣ яке аз ҳамкорони деринаи соҳибҷашн, устдоди донишгоҳ, профессор Саъдулло Мирзоев суханронӣ карда, оиди роҳи ҳаётӣ ва фаъолияти пурбаракоти илмӣ - эҷодии Ботурхон Валихоҷаев маърӯзаи ҷолиби диққат намуд.

Номбурда иброз дошт, ки соҳибҷашн ҳанӯз аз ибтидои солҳои 50 - уми асри гузашта — овони донишҷӯӣ ба майдони илм қадам гузошта, бо нахустин мақолаҳои худ оиди таърихи адабиёти мумтози Шарқ, бахусус эҷодиёти Алишер Навоӣ ва ҳамасрони ӯ диққати олимонро ба худ кашида, баъди бо дипломи имтиёзнок хатм кардани факултаи филологияи Донишгоҳи давлатии Самарқанд дар аспирантураи ин ҷо таҳсил намуда, таҳти роҳбарии аллома Воҳид Абдуллои самарқанд аз таърихи адабиёт ва накди адабӣ дарс мегӯяд ва бештарин маърӯзаҳои ӯ дар шакли китобҳои дарсӣ барои донишҷӯёни мактабҳои олии ҷумҳурӣ гаштаву баргашта нашр гардиаанд ва қимати баланди илмиву маърифатӣ доранд.

андӣ рисолаи номзадӣ ҳимоя кард. Дере нагузашта, соли 1968 дар мавзӯи «Аз таърихи тараққиёти назми эпикии ӯзбек» рисолаи докторӣ ҳимоя намуд, ки ба ин тадқиқоти ӯ олимони намоёни Шарқу Ғарб баҳои калон додаанд. Минбаъд ҳам вай бо тадқику таҳлили асарҳои адибон ва адабиётшиносони мумтози форсу тоҷик ва ӯзбек пайваста машғул гардида, даҳҳо рисолаҳои илмиро аз қабили «Мирӣ ва муосирони ӯ», «Эҷоди Навоӣ - манбаи илҳом», «Аз таърихи адабиётшиносии ӯзбек», «Хоҷа Аҳрори Валӣ», «Маликкул калом Мавлоно Лутфӣ», «Шеърияти Султон Ҳусайн Бойқаро - Ҳусейн», «Мадрасаҳои замони Мирзо Улуғбек» ва ғайра манзури аҳли илму адаб гардонид, ки онҳо тавассути нашриётҳои соҳибэътибори Тошканд, Душанбе, Теҳрон, Самарқанд ба дасти чоп расиданд. Садҳо мақолаҳои илмӣ ва илмӣ - оммавии донишманди мӯҳтарам дар маҷаллаву рӯзномаҳои ватаниву хориҷӣ нашр шуда, шӯҳрати олимро афзудаанд.

Пайваста бо тадқиқотҳои илмӣ устод Ботурхон Валихоҷаев беш аз 45 сол аст, ки дар Донишгоҳи Давлатии Самарқанд аз таърихи адабиёт ва накди адабӣ дарс мегӯяд ва бештарин маърӯзаҳои ӯ дар шакли китобҳои дарсӣ барои донишҷӯёни мактабҳои олии ҷумҳурӣ гаштаву баргашта нашр гардиаанд ва қимати баланди илмиву маърифатӣ доранд.

Баробари олимӣ ва устодӣ академик Ботурхон Валихоҷаев қобилияти баланди роҳбарӣ ва ташкилотчигӣ дорад. Вай солиёни зиёд сарвари факултети филологияи ӯзбек ва тоҷик буд, беш аз даҳ сол мудири кафедраи забон ва адабиёти тоҷик, чанд муддат ҷонишини аввали ректори донишгоҳ оид ба маърифат ва маънавият буд. Вай аз соли 1985 то алҳол мудири кафедраи адабиёти мумтози ӯзбек буда, дар ин ҷода анъанаҳои устодон Садриддин Айнӣ ва Воҳид Абдуллоро бомуваффақият идома медиҳад...

Баъд мавҷи табрикот ба унвони соҳибҷашн забона зад.

Ҳокими шаҳри Самарқанд Зариф Пӯлодов, иҷрокунандаи вазифаи ҳокими ноҳияи Сиёб Фурқат Ҷалолов, ректори Донишкадаи забонҳои хориҷии Самарқанд, профессор Юсуф Абдуллоев, ректори Донишкадаи омӯзгории шаҳри Ангрен, профессор Ҳасан Қудратуллоев, мудири кафедри адабиёти мумтози ӯзбеки Донишгоҳи давлатии Бухоро Раҳим Воҳидов ва дигарон паи ҳам ба минбар баромада, оиди фазилатҳои инсониву донишмадии устод суханҳои нотакроре гуфтанд.

Бале. Он рӯз Самарқанд тӯй дошт. Тӯйи илму адаб. Бори дигар ифтихори сайқали рӯи замин будани ин донишманди беҳамто ва инсони комил маълуму машҳури ҳамагон гардид. Гарчи устод соҳиби чандин унвону дараҷаҳо, нишону мукофотҳо мебошад, лекин мукофоти олитарин барои ӯ эъзозу эҳтироми хурду калон, хосу авом нисбати ин марди шарифу инсони асили Самарқанд аст.

Ҳақ ба ҷониби шоир аст, ки дар ҳаққи чунин донишмандон гуфтааст:

Илмат ба амал чу ёр гардад,
Қадри ту яке ҳазор гардад!

Ҳамеша сиҳҳату бардам ва соҳибқадр бошед, устод!

Аслиддин Қамарзода,
устоди Донишгоҳи давлатии Самарқанд.

Турфа олам

Рӯбоҳҳои «ҷинояткор»

Дар шаҳри Энсони шоҳигарии Суррейи Англия кормандони полиса тавассути расонаҳои ахбори оммавӣ пайваста хабар медиҳанд, ки дар роҳ эҳтиёт гаштан кори зарур аст. Чунки нобаҳангом ба мошинатон рӯбоҳҳо ҳуҷум карданашон мумкин аст. Ва он сабаб дорад. Чунки то ҳол аз 22 нафар ронанда ариза дар ин бобат расидааст. Азбаски «айбдор» то ҳол ёфт нашудааст, парвандаи ҷиноятӣ пӯшида шудааст.

Аз хабарҳо маълум мегардад, ки кормандони полиса ба ҳамин қабил ҷиноятҳо пештар шоҳид гардидаанд. Аз он ҷумла, мушу калламушҳо ба мошинҳои дар истгоҳҳо нигоҳдоранда, «ҳуҷум» оварда, симҳои барқии онҳоро буррида партофтаанд. Вале кормандони полиса ба «ҷиноят»-и рӯбоҳҳо бори аввал рӯ ба рӯ мегарданд.

Обро эҳтиёт кунед!

Дар солҳои башумур аҳли сайёраамон ба як муаммои ҷиддӣ-камчинии об рӯ ба рӯ шуданаш мумкин аст ва аз ин рӯ мебояд обро эҳтиёт намуд. Алҳол дар саҳифаҳои воситаҳои ахбори оммавии мамлакатҳои тамоми қитъаҳо таҳти ҳамин сарлавҳаву мазмун тез-тез мақолаҳо, нигоришҳо, мусоҳибаҳо рӯи чопро мебинанд.

Аз он ҷумла, кормандони пажӯҳишгоҳи озуқаворӣи Вашингтон аз паи муаммои мазкур гардида, талаб мекунанд, ки роҳбарияти давлатҳо дар ин бобат тадбири сахтро андешиданашон лозим. Набошад, инсоният бо боз як муаммои ҷиддӣ рӯ ба рӯ гардиданаш муқаррар аст.

Агар вазъи ҳозираи рушди аҳолӣ тағйир наёбад, дар он сурат талаб ба об соли 2005 нисбати соли 1995 якуним баробар афзуданаш мумкин аст. Ҳамон вақт бар асари камчинии об 130 миллион тонна озуқаворӣ кам тайёр шуданаш мумкин аст, ки муаммои навбатӣ мегардад.

Ба гуфти назоратчиён аз ин офат бештар мамлакатҳое зарар мебинанд, ки акнун ба роҳи тараққиёт баромадаанд. Аз рӯи тахминҳо баробари афзудани талаб нисбати об соли 2010 дар ҳудудҳои шимолии Чину Ҳиндустон, қисмҳои ғарбиву шарқии Африқо обҳои зеризаминӣ ҳам барои қонеъ гардондани талаб намерасанд. Дар ин бобат фоҷиаи хушкшавии Арал барои ҳамагон сабақ гардиданаш лозим аст.

Ба фикри мутахассисон барои пешгирӣ кардани чунин вазъият тадбирҳои оҷилӣ андешидан шарт.

Робот—бачаи панҷсола

Роботи аз ҳама хурдтарин дар Ҷопон офарида шуд. Вай ба худ «ИФ-тян» ном гирифта, баъзан аз шарму ҳаё рангаш сурх мегардад. Робот ҳамагӣ 40 санттиметр қад дошта, зоҳиран ба кас либоси кайҳоннавардонро ба хотир меоварад. Ба фикри офарандагони он роботи мазкур баробари баҳра бардоштан аз «майнаи сар» чун кӯдаки панҷсола ҳарф зада метавонад.

Тақвими умумиҷаҳонӣ

Тақвими Григорий дар ҳудуди мамлакати мо 1 феврали соли 1918 ҷорӣ гардидааст ва фарҳияти рӯзҳои он аз тақвими пештараи Юлий 13 рӯз мебошад.

Аниқии тақвими Григорийро касе инкор намекунад. Вале он низ аз камбудиҳо орӣ нест. Масалан, давомияти рӯзҳо дар моҳҳо мухталиф буда, 28, 29, 30 ва 31 рӯзро ташкил медиҳад. Давомияти моҳҳо мухталиф буда, сари сол бо ягон ҳодисаи табиат узван пайваст намебошад. Рӯзҳои фаслҳои сол аз 90 то 92 рӯз иборатанд. Нимаи якуми сол аз дуюмаш дар давоми соли оддӣ ду рӯз кам буда, рӯзҳои ҳафта бо ягон рӯзи аниқ нест. Дар моҳҳои мухталиф рӯзҳои корӣ ҳам гуногун аст. Баъзан ба муносибати идҳо рӯзҳои корӣ иваз карда мешаванд.

Ба ҳамин муносибат тағйир додани тақвими Григорий алҳол мавзӯи умда гардидааст. Масъалаи мазкур бори аввал ҳини инқилоби Фаронса дар садаи XYIII ба миён гузошта шуда буд. Аз ҳамон вақт боз чандин маротиба аз тарафи мамлакатҳои мухталиф ин масъала чандин маротиба гаштаву баргашта ба миён гузошта мешавад. Мақсад аз он таҳия намудани тақвими нав аст, ки ба талаби тамоми аҳолии мамлакатҳо як хел ҷавобгӯ бошад. То ҳоли ҳозир чандин лоиҳаи тақвими нав дар маҷлисҳои СММ мавриди баррасӣ қарор гирифтанду вале натиҷаи мушаххас ба даст намеояд. Якеи он соли 1954 дар маҷлиси Шӯрои масъалаҳои иқтисодӣ ва иҷтимоии СММ мавриди муҳокима қарор гирифта, ба худ тақвими умумиҷаҳониро гирифта буд. Мувофиқи он ҳар семоҳа 91 рӯз муқаррар гардида, моҳи аввали семоҳа 31 рӯз номбар гардидааст. Боқимонда моҳҳо 30 рӯзӣ баён гардидаанд. Рӯзи аввли соли дилхоҳ ба рӯзи якшанбе рост меояд. Семоҳаҳо ҳам аз рӯзи якшанбе оғоз ёфта, бо рӯзи шанбе анҷом меёбанд. Ҳар семоҳа аз 13 ҳафта иборат мегардад.

Вале он низ як қатор носаҳеҳиҳо дорад ва аз ин рӯ ҳанӯз пурра ҳамчун асос қабул нагардидааст.

Ба ҷои бензин шакар

Олимони Донишгоҳи иёлоти Висконсини Амрико ба мақсади ба вуҷуд овардани водород технологияеро ба вуҷуд оварданд, ки дар он манбаи асосӣ шакар ба ҳисоб меравад. Водород, ки ҷузъи муҳими сӯзишворӣ мебошад, аз глюкоза ҳосил гардидааст ва ин корро олимон таҳти сарпарастии Ҷеймс Думеоич ба иҷро расондаанд. Онҳо аз рустаниҳои ба дараҷаи 2000 гармӣ ва фишори баланд глюкозаро аз катализатори махсус гузаронданд. Оқибат глюкоза ба водород, углерод ва метан тақсим шудааст. Ба фикри олимон тавассути технологияи мазкур дигар пасмондаҳои рустаниҳоро ҳам аз нав кор кардан мумкин аст.

Баъзе ширкатҳо ба ин технология марок зоҳир карданд ва агар самараи хуб бахшад, дар он сурат дар кӯчаҳо воситаҳои техникие ҳам пайдо шуданаш мумкин аст, ки бо оби ширин ба харакат медароянд.

Азбаски як қатор ширкатҳои автомобилсозӣ ба он марок зоҳир кардаанд, шояд аввалин автомобилҳое пайдо шаванд, ки тавассути водороди аз шакар ҳосилшаванда кор кунанд.

Барои фиреб дар маҳбасхона

Дар Амрико дар соҳаи хизматрасонӣ се мафҳум—олеминг, креминг, провайдинг маълуму машҳур аст. Якумӣ—маънои бе розигии истеъмолгар ба дигар ширкати телефон гузарондани мизоҷ, дуюми маънои ситондани ҷарима барои то ба охир нарасондани хизмат ва сеюмӣ маънои таъминотро дораду он бештар ба Интернет алоқаманд аст.

Дар Амрико чор гурӯҳи истеъмолгарон мебошад, ки бештар ба таваккалкорӣ мансуб дониста мешаванд. Онҳо куҳансолон, бачагон, соҳибхоназанҳо ва фермеронанд. Бештар маҳз онҳоро фиреб медиҳанд.

Вале ҳуқуқи онҳоро судҳо хуб ҳифз мекунанд ва айбдорон ба тезӣ ҷазо мегиранд.

Прокуратура дар бобати ҳифзи ҳуқуқи истеъмолгарон корҳои зиёдеро ба иҷро мерасонад. Масалан, дар иёлоти Айова дар назди Прокуратура шӯъбаи махсуси ҳифзи ҳуқуқи истеъмолгарон фаъолият пеш мебарад, ки 18 нафар коркун, аз он ҷумла 5 ҳуқуқшинос, 5 муфаттиш ва як нафар бо маърифати истеъмолгарон шуғл меварзад. Ҳамчунин ёварони ихтиёрон ҳам ҳастанд. Ва онҳо бештар нафақахӯрон ва донишҷӯён мебошанд, ки аз соҳаи ҳуқуқ бархурдоранду бештар шикояти тавассути телефон додаи мизоҷонро месанҷанд. Соли гузашта Додситони ҳамин иёлот 5 ҳазор шикоятро баррасӣ карда, чора дидааст. Дар иёлоти Орегон бошад, 14 ҳазор шикоят баррасӣ гардида, ба фоидаи мизоҷон 8 миллион доллар ситонда шудааст. Кормандони прокуратура ҳуқуқҳои калонро моликанд. Онҳо ҷаримаи калон муқаррар мекунанд. Масалан, дар Орегон ҷарима 25, дар Айова 40 ҳазор доллар муқаррар шудааст. Агар синну соли шикояткунанда аз 65 зиёд бошад, миқдори ҷарима бо 100 ҳазор доллар муқаррар карда мешавад. Прокуратура кори худро тавассути судҳо ба рӯи об мебарорад. Вале бештар амалияи то судӣ самараи хуби худро мебахшад. Ҳамин тавр дар Амрико барои фиреб додани мизоҷон ба маҳбас афтодан ҳам мумкин аст.

Ҳунарманди сухан

Соли 1969. Шоири шаҳири тоҷик Мӯъмин Қаноат достони «Суруши Сталинград»-ро офарида буд. Ин достон зуд вирди забонҳо гашт. Он солҳо Адҳами ҷавон, ки дар дил орзуи шеърхонӣ ва шеъргӯӣ дошт, ин достонро саропо аз бар карда, дар танҳоиҳо бо овози баланд қироат менамуд. Боре шунид, ки дар театри академӣ драмавии ба номи Лоҳутии шаҳри Душанбе «Маҳфили зарифон» баргузор мегаштаасту сарвари он шоир Мӯъмин Қаноат будааст. Дар ин маҳфил ҳар нафаре метавонист шеър хонад. Дили ӯ дар такопӯ буд. Ниҳоят дар маҳфил ширкат варзид ва чун навбат ба ӯ расид достони болоиро бо тамоми маҳорат қироат кард. «Чӣ хел хонд» дар ёд надошт он лаҳзаҳо. Мавҷи кафкӯбиҳо ӯро ба худ овард. Шиносҳо дасти ӯро мефушурданд.. Аъзои жюрӣ ба маҳорати Адҳам баҳои сазоваор доданд. Шодравон ҳунарманди варзида Маҳмудҷон, ки дар ин маҳфил иштирок дошт, ба санъати ӯ баҳои муносиб дод ва ӯро ба театр даъват намуд.

Аз ин оғоз гашт ҳунари давраоройии Адҳамака. Ӯ акнун дар маҳфилҳо боҷуръат шеър мехонд, давраоройӣ мекард. Зиндагӣ мегузашт. Адҳамака пайваста шеър аз бар мекард, таҷрибаи устодонаш Муҳиддин Шарофиддинов, Аброр Аҳроров, Маҳмудҷон Воҳидовро меомӯхт. Акнун номи ӯ сари забони мардум буд. Дар ноҳияҳои Сариосиёву Деҳнав , агар тӯю маъракае баргузор мегашт, ӯро ҳатман даъват мекарданд. Ҳар боре, ки рӯи саҳна қадам мениҳод, баландгӯякро ба даст гирифта давраро аз назар мегузаронид. Сипас ҷамъомадро шодбошӣ мекард. Шеър мехонд, ба маврид, ба мавқеъ, нишонрас. Суханаш чунон бурровy гиро буд, ки дили касро чун оҳанрабо ба сӯи хеш мехонд.

Боре бо сарварии собиқ вазири маорифи ҷумҳурӣ Ҷ. Юлдошев як гурӯҳ ходимони илму маориф ба ноҳия меоянд. Баъд аз баҳсу талошҳо ҳамагон дар сари як дастархон менишинанд. Мизбон— Адҳамака Сафаров риштаи суханро ба даст мегиранд.Ӯ аз Рӯдакӣ, Фирдавсӣ, Саъдӣ, Ҳофиз, Ҷомӣ ва Навоӣ шеър мегӯяд. Ҳозирин аз санъати ровигии ӯ ба ваҷд омада борҳо кафкӯбиҳо мекунанд. Адабиётшинос ва нависанда Умаралӣ Норматов ба ҳаяҷон омада Адҳамакаро ба оғӯш кашида мегӯяд: «Шеърхонии шумо даврони Ҷомиву Навоиро ба ёд меорад».

- Дар як тӯи бошукӯҳе, - қисса мекунад Адҳамака, — сарвари давра будам. Дар ин тӯй ҳунарпешагон Ёқуб Аҳмедов, Эркин Комилов, Беҳзод Муҳаммадкаримов иштирок мекарданд. Навбати суханро ба Беҳзод Муҳаммадкаримов додам. Ӯ бо шавқ бо як ҳиссиёти ба ҳунарпешагон хос соҳибтӯйро шодбошӣ намуд ва сипас дасти маро гирифта дар ҳақи банда суханҳои нек гуфт.

— Аз он бозе, ки бо ҳунарпешаи соҳибистеъдод Маҳмудҷон Воҳидов ошно шудам, дар сӯҳбату шабнишиниҳо бо ӯ якҷоя будам ва аз ин як ҷаҳон баҳра мебардоштам, — мегӯяд Адҳамака. — Маҳмуд Воҳидовро устоди маънавии худ мехонад.

Адҳам Сафаров соли 1952 дар кӯҳистони дурдасти Ҳурватан дида ба дунё кушод. Аз бачагӣ дидадаро буду зуд ба дидаҳо ҷой мегирифт. Дар мактаб нисбати ҳамсолон фарқ мекард. Ҳар чизе ки устодон мегуфтанд, дар хотир нигоҳ медошт. Хонишаш аъло буд. Устодон ӯро дӯст медоштанд. Хусусан, Ҳикмат Мирзоев ӯро фарзандвор дӯст медошт. Аз осори шоирони классикӣ шеърҳо аз бар мекард. Устодаш Ҳикмат Мирзоев аз ин меболид, ки шогирдаш Адҳами ҷавон хотираи мустаҳкам , овози хуш, салобати бовиқор дорад. Ҳар бор шеъри фармудаашро дубораву себора мепурсид аз ӯ. Аз қироати шогирд устод завқ мебурд. Гоҳҳо гиря мекард. Чаро? Худи ӯ намедонист...

Ба донишгоҳи кишоварзии Тоҷикистон ҳуҷҷат супорид. Ту аз ҷумҳурии дигар,— гӯён ӯро қабул накарданд, дар ин донишгоҳ. Дилшикаста нашуд. Адҳами ҷавон ба факултаи физика ва математикаи донишгоҳи омӯзгорӣ дохил гашт. Толибилми ғоибхон буд ӯ. Дар деҳаи Хонҷиза ба кор шурӯъ кард. Зуд-зуд ба шаҳри Душанбе омада дар маҳфилу сӯҳбатҳои шоирону ҳунарпешагон иштирок мекард. Ҳамон солҳо, асосан фаъолияти ӯ дар ҷодаи омӯзиши илму дониш ва ровигӣ оғоз гашта буд. Ӯ пайваста шеърҳои классиконро гаштаву баргашта аз бар мекард, маънии онҳоро аз устодон мепурсид, ҷӯянда буд. Ҳамроҳи одамон дар такопӯи зиндагӣ буд.

Яке аз хусусиятҳои баргузидаи ҳунари Адҳамака дар он аст, ки ӯ ҳар нуктаву суханро дониста ва дар айни замон нишонрас ба сомеъон мерасонад. Ӯ ҳеҷ гоҳ ва ҳеҷ вақт суханро бемаврид, ноҷо ба забон намеоварад.

Адҳамака устодонашро эҳтиром мекунад. Муҳиддин Шарофиддинов, Валиҷон Алматов, шодравон Ҳамроқул Саидовро дар ҳар маврид ба некӣ ёд мекунад.

— Бе устод касе ба ҷое нарасидааст,— мегӯяд Адҳам Сафаров. Ва ин байтро бурровy гиро қироат мекунад.

Ҳеҷ кас аз пеши худ чизе нашуд,
Ҳеҷ оҳан ханҷари тезе нашуд,

Адҳамака Сафаров омӯзгори шоиста, нотиқи ширинсухан имсол ба синни муборaки 50— қадам мегузорад. Бигузор солиёни дароз сиҳҳату саломат бошад ва ҳамеша аз забонаш шеър борад, шеъри ноб шеъри ҷаззоб...

Нуралии Раҷаб,
мухбири «Овози тоҷик»
дар вилояти Сурхондарё.

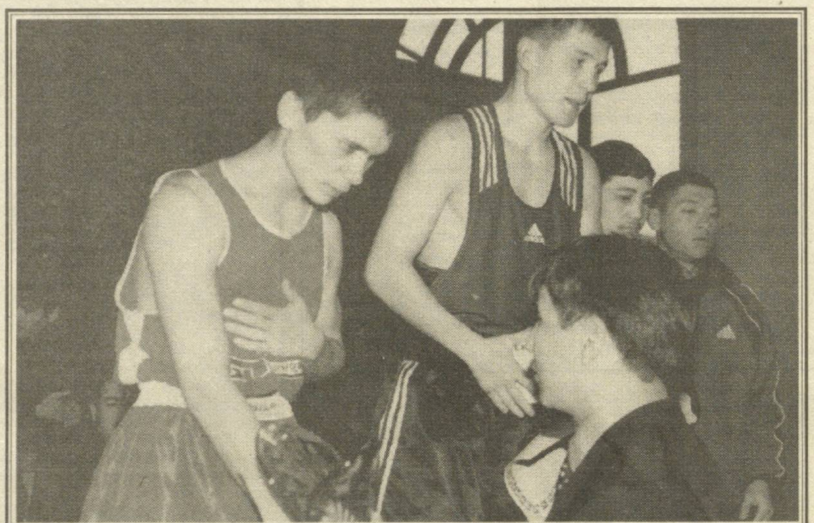

Саҳифаҳои дурахшон

Соҳаи варзиши ҷумҳурият дар китоби таърихи мамлакатамон саҳифаҳои нав ба нави дурахшонро дар солҳои истиқлолият боз намуд. Ба он танҳо комёбиҳои калони муштзанҳои ӯзбекистониро мисол карда нишон додан мумкин аст. Онҳо дар бадали ёздаҳ соли истиқлолияти ҷумҳуриятамон дастовардҳоеро таъмин карданд, ки аз тӯли арзи ҳасти салтанати пештара даҳҳо маротиба зиёдтару баландтар аст. Даҳҳо муштзанҳоямон соҳиби унвонҳои қаҳрамонҳои Осиё, ҷаҳон ва бозиҳои олимпӣ гардиданд, ки ба он натиҷаҳои баланди Руслан Чагаев, Муҳаммадқодир Абдуллоев, Рустам Саидов, Сергей Михайлов, Ӯткирбек Ҳайдаров барин муштзанони номдорро мисол карда нишон додан мумкин аст. Маҳз ба туфайли натиҷаҳои баланди варзишгаронамон, аз он ҷумла муштзанҳои Ӯзбекистон дар саросари ҷаҳон эътибори калон пайдо кард, ба он ҳамчун мамлакати ояндаaш бузургу дурахшон назар меафкандагӣ шуданд.

Агар ба натиҷаҳои муштзанҳоямон дар соли сипаришудаи 2002 назар афканем, ба комёбиҳои калон муваффақ гардидани онҳоро бараъло ҳис мекунем. Чунки он нисбати соли 2001 чанд қадам дилпуронатар гардид ва онро ҷамъбасти мусобиқоти Ӯзбекистон аз рӯи бокс дар соли 2002 ҳам низ нишон медиҳад. Зеро дар он асосан ҷавонони қобилиятноку ояндадор ба майдон дар Маҷмӯи варзишии «Ҷар»-и Тошканд баромада, аз номдорони соҳа аз ҷиҳати маҳорат он қадар мондани надоштани худро намоиш доданд.

Рафти мусобиқа нишон дод, ки дар мо ҷавонони соҳибистеъдод ба камол мерасанду онҳо дар ояндаи наздик дар арсаи байналхалқӣ ҳунари худро намоиш дода, ба Ӯзбекистон шадда-шадда медалҳоро меоваранду ба шӯҳрати бемисли мамлакат шӯҳрати нав зам менамоянд.

Дар рафти мусобиқа бисёрии онҳо ба боварии мухлисон сазовор гардиданд. Ғолибон ба ғайр аз медалҳо соҳиби мукофотҳои сершуморе ҳам гардиданд, ки аз тарафи васоятгарон ҳозир гардида буд.

Дар суратҳо: 1. Лаҳзае аз рафти мусобиқа. **2.** Мукофотонидани ғолибон.

Аксбардор: Алишер РИЗҚИЕВ. (ӮзА).

Гулшани камолот

Чингелдӣ як вақтҳо макони қамишу ботлоқзор ва аз заминҳои бекорхобидаи партов иборат буд. Имрӯзҳо ин мавзеъро шинохтан амрест муҳол. Биноҳои замонавӣ, таъиноти фарҳангиву маишӣ ва корхонаҳои калонтарини истеҳсолӣ ба ҳусни он ҳусн зам мекунанд. На танҳо обод, балки аз ҷиҳати вазъи иҷтимоӣ ба шаҳр ҳам баробар гардидааст. Ва он ба шарофати истиқлолияти ҷумҳуриятамон мебошад ва макони як вақтҳо биёбон алҳол ба гулшани зебое мубаддал ёфтааст. Ва ин мавзеъ алҳол шаҳрчаи «Геофизика» ном гирифтааст.

Маҳз дар ҳамин шаҳрча мувофиқи қарори ҳукуматамон коллеҷи касбу ҳунари таъиноти маишӣ созмон дода шудааст. Ҳудуди он доманадор буда, барои авлоди наврас кулли шароит барои таҳсилу истироҳат ва фароғат фароҳам оварда шудааст. Онҳо ва омӯзгорони коллеҷ таҳти сарпарастии Алимбек Сотиболдиев дар бобати ба рӯи об баровардани нуктаҳои Қонун «Дар бораи таълим» ва Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо, тайёр кардани мутахассисони баландмалака саҳми муносиби худро мегузоранд. Корҳои таълиму тарбия дар асоси талаби давру айём ба роҳ монда шудааст. Устоёни созкунандаи радиову телевизор, сартарош, кормандони савдо, муҳосиб, иқтисоддон, ҳуқуқшинос, инспекторони кинология барин мутахассисон дар ин ҷо тайёр карда мешаванд. Муҳассилин донишҳои назариявии худро дар кабинетҳои фаннӣ, лабораторияҳо, шӯъбаҳои истеҳсолӣ дар амал санҷида мебинанд. Баробари ин васоятгарон корхонаҳои «Лорена-дон», «Мадиз», «Имкон плюс» дар бобати гузарондани машғулиятҳои амалӣ ба омӯзгорону муҳассилин аз наздик кӯмак мерасонанд.

Лавҳа

Дар коллеҷ Хонаи «Маънавият ва маърифат» ҳаст, ки онро оинаи истиқлол номидан мумкин аст. Он бо ташаббуси омӯзгори ташкилотчӣ Р.Иброҳимова созмон ёфта, ҳаёти серҷанбаву самараи истиқлолиятро дар худ акс кунондааст. Дар ин ҷо баробари муоина кардани стендҳо роҳи таърихии нурафшони истиқлолиятамонро ҳаматарафа ва возеҳу равшан фаҳмида мегиред. Устозон бо муҳассилин дар мавзӯъҳои мухталиф сӯҳбату вохӯриҳо мегузаронанд, маърӯзаҳо мешунаванд, шабнишиниҳои мухталифи илмӣ ба амал меоянд. Алалхусус дар боби Қонуни Асосии мамлакатамон ин гуна сӯҳбату вохӯриҳо бештар мегузаранд. Дар ин ҷо 490 нафар муҳассилин бо сирру асрори касбу ҳунар ва донишҳои замонавӣ ошно мегарданд, ки намояндагони беш аз 30 миллат ҳастанд. Онҳоро дӯстиву рафоқат, якдилӣ муттаҳид сохтааст ва аз ин рӯ ба фаъолияти омӯзгорону муҳассилин мудом баҳои баланд медиҳанд. Минҷумла, меҳмонони қазоқистонӣ дар ин ҷо меҳмон гардида, бо таҷрибаи кормандони коллеҷ ошно гардида, махсусан аз комёбиҳои Гулшарат Ҷумъабоева, Нурсулув Канназарова, Элёр Атоев хеле мамнун гаштани худро изҳор намудаанд.

56 нафар омӯзгору мураббиён ҷараёни таълиму тарбияро дар асоси талабҳои Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо ба роҳ мондаанд. Махсусан хизматҳои омӯзгори кимё А.Канназаров, омӯзгори фанни информатика А.Султонбекова, омӯзгори фанни забону адабиёти рус С.Калдибоева калон аст. Онҳо ҳар як машғулияти худро ҷоннок, таъсирбахш, бо кӯмаки асбобоҳои аёнӣ мегузаронанд ва аз ин рӯ дараҷаи ҳазмкунии дарсҳо хеле баланд мебошад.

Машғулиятҳои беруназсинфӣ ҳам хуб ба роҳ монда шудаанд. Маҳфилҳои мухталиф таҳти унвонҳои «Ситораҳои Тӯрон», «Компутерчии ҷавон», «Иқтисодчиён», «Адабиёт-санъати сухан», «Кимёгарони ҷавон», «Забони ингилисиро меомӯзем» амал карда, қисми зиёди муҳассилинро ба худ ҷалб сохтаанд.

Авлоди наврас бояд ҳам маънан ва ҳам ҷисмонан бақувват ба камол расанд. Инро ҷамоаи коллеҷ хуб дарк карда, барои гузарондани мусобиқаҳои сершумори варзишӣ, ба намудҳои аз ҳама оммавии варзиш ҷалб сохтани муҳассилин диққату эътиборро пурзӯр гардондааст. Дар байни синфҳо, ҳатто гурӯҳҳо ҳар гуна мусобиқаҳои шавқовар мегузаранд.

Барои аз ҷиҳати маданӣ фароғат бардоштани муҳассилин ҳам диққату эътибор рӯз то рӯз баланд мегардад. Ба ҳамин мақсад дар клуби коллеҷ вохӯриҳо бо устодони санъату адабиёт мегузаранд. Иштирокдорони дастаи ҳаваскорони санъат ҳунари худро намоиш медиҳанд.

Агар биноҳои коллеҷ ва иншоотҳои ёрирасони онро муоина кунед, гувоҳ ба ҳар гуна суратҳо, аксҳо, плакатҳо ва навиштаҷоте мегардед, ки аз гавҳари сухан сатрҳои пурқисмат иборатанд. Боғу гулзор ба кас кайфияти тамоман дигар мебахшад. Ва онҳоро муоина карда, худро дар гулшане тасаввур мекунед. Дар ин ҷо бо кӯмаки устозон шогирдон қуллаҳои нав ба нави илмро фатҳ мекунанду дар оянда ҳамчун мутахассисони баландмалака барои рушди мамлакатамон хизмат мерасонанд ва онҳо хатман аз дил мегузаронанд, ки дар гулшане ба камол расидаанд, ки ба худ номи коллеҷи касбу ҳунари таъиноти маишии ноҳияи Қибрайро гирифтааст.

Рӯзимат ДАМИНОВ,
Омӯзгори шоистаи Ӯзбекистон, паёмнигор.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Эсон Турдиқулов.

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.
Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадей, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.
Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст. Тартиби номнависшуда № 16. Г - 39
Теъдоди чоп 3000.

Ҳисоби сурати мо дар бонк:
Ҳ/С 20212000800101767001,
МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор: **М. ОТАХОНОВ.**
Мусаҳҳеҳон: ДОДОБОЕВА М.
ФАЁЗОВА Т.
Саҳифабанд: Х. ТӮХТАЕВА.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83;
шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.

Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.